

ver. ENG - SVK

MALAJO

Many Languages of Journalism - Youth Exchange
Zakopane - July 2016

Erasmus+

Project funded by European Union under Erasmus+ programme

about MaLaJo

What is MaLaJo? Of course, we can say a project. But for a lot of people those 6 letters mean much more, and is what gave them the power to act. To act on the stage of daily life, where various situations require to be open, to be creative, to use different languages and to express themselves easily and properly using articles, columns, reportages and visual forms. Participants used role-playing and practised defending their own opinions while analyzing information critically. It gave them a chance to see and eventually make the difference. It was a chance to stimulate each other, receive constructive feedback but what is most important a way of verifying one's capabilities and limits.

Young people from 6 countries were involved in working on project's common goals and objectives. One big team shared ideas and exchanged numerous points of view to notice the needs of the youth sector that will translate into its better future.

Has MaLaJo fulfilled its objectives? Has it met the expectations of its participants? This brochure is meant to be the answer. We can present it thanks to the work, opinions and ideas of 36 participants involved in the MaLaJo project. Enjoy your reading.

MaLaJo Leaders

Aleksandra Kruszevska
Marcin Książępolski

- 4 Non formal?**
Sara Ferberuš, Ana-Maria Marin, Elena-Alexandra Deacu, Samuel Bud
- 6 An ineffable experience!**
Sofia Bisoffi, Măriuca Duca, Klaudia Brázdilová, Ángel Mateo Reina
- 8 Ten days' worth a lifetime**
Alexandra-Laura Ghitoi, Weronika Wilkos, Măriuca Duca, Serena Bizzarro, Sara Ferberuš, Jesús Carlos Hernando Pérez, Dominika Bezdeková
- 12 Are we the witnesses of the educational revolution?**
Blanka Žantara, Nicola Kopij Žanin, Weronika Wilkos, Karla Matulina
- 14 Sailing into the foreign waters of Erasmus+**
Paula Vera Cerezo, Anna Sienkiewicz, Serena Bizzarro, Alexandra-Laura Ghitoi
- 16 Non-formal education**
Salvatore Giannuzzi, Ivana Šestan, Alexandra Prítoková
- 16 Go non-formal! Exceed your horizons!**
Salvatore Giannuzzi, Ivana Šestan, Alexandra Prítoková, Claudia-Ionela Ciausiu, Ivana Čanađija, Ján Šebo, Laura Rueda Díez
- 18 Experiencing Multiculturalism through Journalism**
Karla Matulina, Claudia-Ionela Ciausiu, Klaudia Brázdilová, Anna Sienkiewicz, Ivana Čanađija, Juan Martín Aguilera Martín, Salvatore Giannuzzi
- 20 The magic of a team**
Paula Vera Cerezo, Ana-Maria Marin, Karla Matulina, Ángel Mateo Reina, Milan Čák, Ivana Šestan, Nicolò Beda Zantomio
- 22 Wake up! Times have changed**
Juan Martín Aguilera Martín, Claudia Mantini, Dajan Plačković, Štefan Štec
- 24 Unforgettable adventure**
Bartłomiej Żajac, Igor Pekija, Sofia Bisoffi, Ján Šebo, Alexandra-Elena Deacu, Antonia Rocío Moreno Marmolejo
- 28 Different perspectives of Non-formal education**
Bartłomiej Żajac, Nicolò Beda Zantomio, Igor Pekija, Jesús Carlos Hernando Pérez, Milan Čák
- 30 Dobro, bun, dobrze, dobre, bien, bene**
Samuel Bud, Laura Rueda Díez, Claudia Mantini, Dajan Plačković, Alexandra Prítoková, Štefan Štec

- 5 Neformálne?**
Sara Ferberuš, Ana-Maria Marin, Elena-Alexandra Deacu, Samuel Bud
- 7 Nepopisateľny zazitok!**
Sofia Bisoffi, Măriuca Duca, Klaudia Brázdilová, Ángel Mateo Reina
- 9 Tých desať dní stálo za to**
Alexandra-Laura Ghitoi, Weronika Wilkos, Măriuca Duca, Serena Bizzarro, Sara Ferberuš, Jesús Carlos Hernando Pérez, Dominika Bezdeková
- 13 Sme svedkami vzdelávacie revolúcia?**
Blanka Žantara, Nicola Kopij Žanin, Weronika Wilkos, Karla Matulina
- 15 Vplávanie do cudzích vôd Erasmus+**
Paula Vera Cerezo, Anna Sienkiewicz, Serena Bizzarro, Alexandra-Laura Ghitoi
- 17 Neformálne vzdelávanie**
Salvatore Giannuzzi, Ivana Šestan, Alexandra Prítoková
- 17 Skús to neformálne, rozšír svoje horizonty!**
Salvatore Giannuzzi, Ivana Šestan, Alexandra Prítoková, Claudia-Ionela Ciausiu, Ivana Čanađija, Ján Šebo, Laura Rueda Díez
- 19 Spoznávanie multikulturalizmu cez žurnalizmus**
Karla Matulina, Claudia-Ionela Ciausiu, Klaudia Brázdilová, Anna Sienkiewicz, Ivana Čanađija, Juan Martín Aguilera Martín, Salvatore Giannuzzi
- 21 The magic of a team**
Paula Vera Cerezo, Ana-Maria Marin, Karla Matulina, Ángel Mateo Reina, Milan Čák, Ivana Šestan, Nicolò Beda Zantomio
- 23 Zobudte sa! Časy sa menia**
Juan Martín Aguilera Martín, Claudia Mantini, Dajan Plačković, Štefan Štec
- 25 Nezabudnuteľný dobrodružstvo**
Bartłomiej Żajac, Igor Pekija, Sofia Bisoffi, Ján Šebo, Alexandra-Elena Deacu, Antonia Rocío Moreno Marmolejo
- 29 Rôzne perspektívy neformálneho vzdelávania**
Bartłomiej Żajac, Nicolò Beda Zantomio, Igor Pekija, Jesús Carlos Hernando Pérez, Milan Čák
- 31 Dobro, bun, dobrze, dobre, bien, bene**
Samuel Bud, Laura Rueda Díez, Claudia Mantini, Dajan Plačković, Alexandra Prítoková, Štefan Štec

o MaLaJo

Čo je MaLaJo? Pravdaže môžeme povedať, že projekt. Ale pre veľa ľudí tých 6 písmen znamená oveľa viac a bolo to to, čo im dalo silu konať. Konať na základe každodenného života, kde si rôzne situácie vyžadujú, aby sme boli otvorení, kreatívni, používali rôzne jazyky a s ľahkosťou sa vyjadřili pomocou článkov, stĺpciek, reportáží a takisto vizuálnou formou. Účastníci robili hrané scény a praktikovali obhajobu svojho názoru a súčasne kriticky analyzovali informácie. Dalo im to šancu vidieť a nakoniec aj robiť veci rozdielne. Bola to šanca stimulovať jeden druhého, prijímať konštruktívnu spätnú väzbu, ale čo je najdôležitejšie, bol to spôsob overovania si svojich možností a limitov.

Mladí ľudia zo 6 štátov boli zapojení do plnenia hlavných cieľov a zadaní projektu. Jeden veľký tím zdieľal myšlienky a vymieňal si početné pohľady na problematiku potrieb mladých ľudí a ich lepšiu budúcnosť.

Naplnil projekt MaLaJo svoje ciele? Boli splnené očakávania účastníkov? Táto brožúra je vytvorená, ako odpoveď na tieto otázky. Môžeme vám ju ukázať vďaka práci 36 účastníkov, zapojených v projekte MaLaJo. Užite si čítanie.

MaLaJo leaders

Aleksandra Kruszevska
Marcin Książępolski

Erasmus+

Non formal?

In a society where education is trapped inside the box, what about making it escape?

Somewhere around the world, a person chooses to educate itself in a different way, from drawing to singing, from writing to listening, from thinking to feeling you can catch'em all through non-formal education.

Non-formal education is an alternative approach based on different learners' needs – maybe you're kinesthetic and learn by doing, or you learn by listening to others or you doodle while you learn about things – doesn't matter because in a training, workshop or drama you will have the chance to find out information in your own way of learning. Each challenge becomes an opportunity to develop new skills, attitude and gain new knowledge, so actually you learn through experience.

No matter your age, gender or nationality, cooperation with others can give you a motivational environment and a stage where you learn from your peers.

Using all senses stimulates your imagination. Creativity gives you freedom and flexibility for your development, shifting the focus from theory to practice, and enables you to learn in a more natural, interactive and interesting way. You use activities and fun to create a launching path for developing yourself. It is all about putting your knowledge and ideas on the table, sharing them with the group and learning from each other. Is an exchange of experience between the teacher and the pupil concentrated on the type of learner and the process more than the information that is exchanged.

Let's take for example the topic of intercultural learning. Imagine the traditional formal way of learning: sitting in a class, listening and writing what the teacher tells you about another culture.

Now... take a step into a non-formal class and think about two groups: engineers and Derdians (citizens of Derdia – a land far, far away). Derdians need a bridge. However, the don't know how to build one, so they asked engineers for help. But

here's the catch: in order to build the physical bridge, they first have to build a bridge between their cultures. So, to be part of Derdian community, engineers have to be accepted. Also, Derdians can't tell the engineers how to adapt to their culture as they consider it normal.

Therefore engineers have to figure out Derdians' rules by themselves and all their measurement instruments won't help them.

We can learn from this activity that most of the time you don't need only one skill to succeed – like the ability to build a bridge – but also you need to be able to adapt. In order to get a glimpse at another culture, you need to observe, learn, understand and accept the culture.

Advantages of being a part of a non-formal education experience is that you learn a lot about cooperation, teamwork and your way of acting as part of a team. Adaptability is a key word here, because you are as weak as the weakest link of your chain, so you have to adapt to the team members and advance as one, the rules are set by the group on common grounds, the process of learning and the safe environment are more important than the amount of information sent to the crowd. It's about games, drama, debriefing, exchanging information, not judging, tasks and

people. And no grades – you are your own judge – you grade your own work and the information you received.

But don't be charmed by it, non-formal education is not for everybody – if you are a follower or an individualist it is going to be hard for you to be involved in this. Loosely structured schedule and testing the boundaries of one's comfort zone may not be suitable for everyone. Flexibility of the process, lack of formal set of rules and punishment might easily turn into a catastrophe, so it is important to establish common rules and rely on participants' responsibility. The success of the workshop and the project itself depends on the learners and their input so there is no guarantee that the goals set at the beginning will be made.

Now you know more about non-formal education, so before placing a judgement try it – go to a class and decide if it fits you or not!

Sara Ferberuš
Ana-Maria Marin
Elena-Alexandra Deacu
Samuel Bud

Neformálne?

V spoločnosti v ktorej je vzdelávanie zaškatulkované, čo tak nechať ho otvoriť sa svetu?

Niekde na svete sa náhodný človek rozhodol vzdelávať sa iným spôsobom. Od kreslenia k spievaniu, od písania k počúvaniu, od myšlienok k pocitom. To všetko môžete pochopiť cez neformálne vzdelávanie.

Neformálne vzdelávanie je alternatívny prístup založený na rozličných potrebách pri učení a tipoch vzdelávania. Možno ste pohybový tip a učíte sa pri práci, alebo sa učíte počúvaním ostatných, alebo si počas učenia kreslíte. Na ničom z toho nezáleží, lebo na tréningu, workshope či pri hraní divadla budete mať možnosť dozvedieť sa čo potrebujete svojim vlastným spôsobom. Z každej prekážky sa stáva príležitosť rozvinúť nové schopnosti, pohľady na svet, získať nové vedomosti a učíte sa prostredníctvom skúseností.

Nezáleží na vašom veku, pohlaví či pôvode, spolupráca s ostatnými vám môže poskytnúť prostredie plné motivácie a priestor kde sa učíte od svojich rovesníkov.

Používanie všetkých zmyslov stimuluje vašu predstavivosť. Kreativita vám dáva voľnosť a flexibilitu pre váš osobný rozvoj posúvaním sústreďenia z teórie na prax. Dovoľuje vám učiť sa interaktívne, prirodzenejším a zaujímavým spôsobom. Využívate rôzne aktivity a zábavu na vytvorenie štartovacej dráhy na váš osobný rozvoj. Celé je to o vyložení vašich vedomostí a nápadov na stôl a ich zdieľaní so skupinou a učení sa navzájom. Je to výmena vedomostí medzi učiteľom a žiakom zameraná na tip vzdelávania žiaka a skôr na proces než na samotné vymieňané informácie.

Pozrime sa napríklad na medzikultúrne vzdelávanie. Predstavte si tradičný formálny spôsob výučby. Sedíte v triede, počúvate a zapisujete si čo vám učiteľ rozpráva o iných kultúrach. Teraz vkročte do neformálnej triedy a predstavte si dve skupiny, inžinierov a Derdianov (obyvateľov vzdialenej krajiny Derdia). Derdiani potrebujú most, ale nevedia ako ho postaviť tak požiadali inžinierov o pomoc. Ale, je tu chyták. Aby mohli postaviť stojací most musia najpr postaviť most

medzi svojimi kultúrami. Takže, aby sa inžinieri stali súčasťou derdianskej komunity musia byť akceptovaní, lenže derdiani im nemôžu povedať ako pretože to považujú za normálne. Čiže, inžinieri musia sami odhaliť derdianské pravidlá a žiaden z ich meriacich prístrojov im nepomôže. Z tejto aktivity sa sa môžeme dozvedieť, že väčšinu času vám len jedna dovednosť nestačí na úspech, ako napríklad schopnosť postaviť most, ale tiež potrebujete byť schopný sa prispôsobiť. Ak chcete nakuknúť do inej kultúry potrebujete ju pozorovať, učiť sa, rozumieť a akceptovať ju.

Výhody zúčastnenia sa na neformálnom vzdelávaní je aj to, že sa naučíte mnoho o spolupráci, práci v tíme a ako byť jeho súčasťou. Prispôsobíte sa tu patrí ku kľúčovým slovám, pretože ste len taký silný ako najslabší článok reťaze, takže sa musíte prispôsobiť ostatným členom tímu a postupovať ako jeden. Pravidlá si skupina určuje sama na spoločných základoch. Proces učenia sa a bezpečné prostredie sú dôležitejšie než množstvo informácií posunutých dnu. Je to o hrách, divadle, hodnotení čo sa stalo, vymieňaní znalostí, nesúdení sa navzájom, úlohácha ľudoch. A žiadne známky. Ste si svoj vlastný sudca, sami si hodnotíte svoju prácu a znalosti, ktoré získavate.

Avšak nenechajte sa okúzliť,

neformálne vzdelávanie nie je pre každého. Pokiaľ ste individualista alebo nasledovateľ, bude pre vás zložitá zúčastňovať sa. Uvoľnený rozvrh a testovanie hraníc komfortnej zóny nemusia byť vhodné pre každého. Flexibilita tohto procesu tohto procesu, neprítomnosť oficiálnych pravidiel a trestov sa môže jednoducho zmeniť na katastrofu, takže je dôležité určiť si spoločné pravidlá a spoliehať sa na dôveryhodnosť účastníkov. Úspech workshopu a projektu samotného záleží na učiacich sa a ich vložení sa do projektu, čiže si nevieme garantovať, že ciele určené na začiatku sa splnia.

Teraz už viete viac o neformálnom vzdelávaní, tak predtým než začnete súdiť, skúste si to. Chodte do triedy a posúďte či vám to vyhovuje.

Sara Ferberuš
Ana-Maria Marin
Elena-Alexandra Deacu
Samuel Bud

An ineffable experience!

Nowadays is really popular to travel and study thanks to Erasmus+ and for the young people it is the cheapest way to get experiences and improve their skills. Travelling around the Europe makes the Youth be open-minded which helps in developing personal relations and empower themselves in a world each time more globalised and multicultural.

It is an opportunity to meet friends for the whole life and make never ending memories. Although we use different languages we have rights to be equal.

Working as a team requires open mindness and unity, and gives us freedom of expressing ourselves. It's an original way of learning new things, not just improving languages but also other abilities such as knowledge about European Union, culture, traditions or government.

The motivation of the students is fuelled by their liberty, opportunities and by the flexible teaching. By keeping attention and by being adaptable and optimistic, in this way the process of learning becomes spontaneous. Nowadays, teaching is based on a traditional and formal education and some schools don't try to use non formal education. It's not only a problem of the education, also it is a problem of the political system.

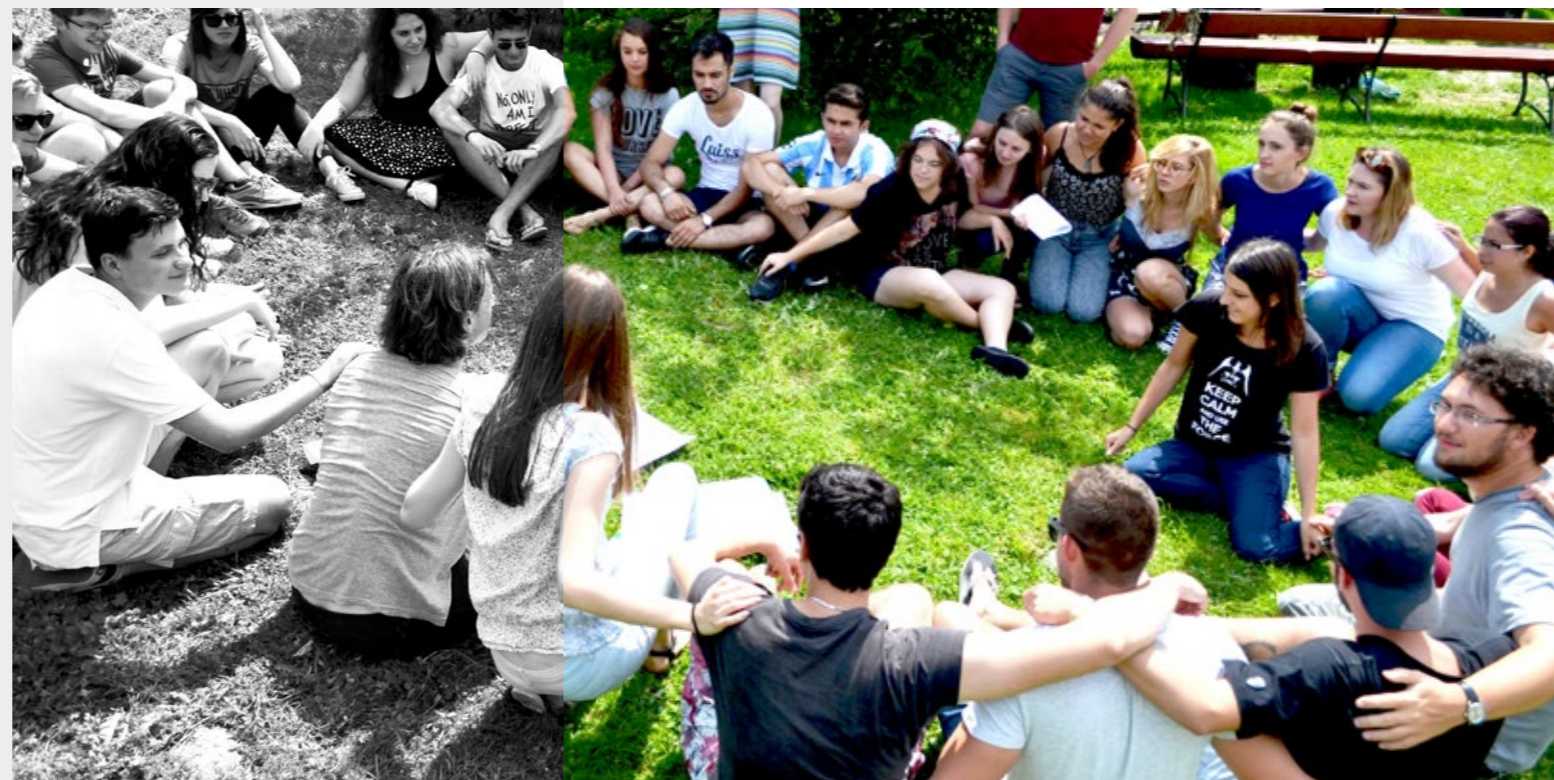
Non Formal education can be called "alternative education" and can develop a wide range of abilities. It is a kind of qualitative learning process for all the teenagers. Also can be used to prepare for professional work and to go in a healthy values system. It's about growing and personal development.

An international student from the project Many Languages of Journalism (MaLaJo) related that experience in Poland was amazing. There he learned so many foreign languages, like Romanian, Italian, Spanish, Croatian, Slovak and Polish. He improved his team working and his knowledge.

If you want to join an experience like this, and you are under 30,

you can find an association in your country that act like a bridge between the Youth and organisations, for example SYTEV, ADEL, ECIM, Futuro e Progreso, Intercambia, Association Young Initiatives. You have to follow the news of the organization every day in order to apply quickly, because there are many students who want to participate. You may have one of the best experiences of your life. Try it.

*Sofia Bisoffi
Măriuca Duca
Klaudia Brázdilová
Ángel Mateo Reina*

Nepopisateľny zážitok!

Aktuálne je veľmi populárne cestovať a študovať vďaka programu Európskej Únie, Erasmus+. Zároveň je to pre študentov najlacnejšia forma ako získať nové skúsenosti a vedomosti. Erasmus+ tak ponúka možnosť mladým ľuďom, ktorí sú otvorení novým veciam, precestovať celú Európu, čo im napomáha v ich osobnom a profesionálnom raste voči spoločnosti, ktorá každým dňom viac a viac podlieha globalizácii a multikulturalizmu.

Je to skvelá príležitosť spoznať nových ľudí, vytvoriť si priateľstvá na celý život a získať nezabudnuteľné spomienky. Napriek tomu, že sa vo svete rozpráva mnohými jazykmi, a každý z nás je iný, všetci ľudia sú si rovní.

Pracovať v medzinárodnom tíme si vyžaduje otvorenosť a spolupatričnosť, a naopätku nám ponúka slobodu prejavu a myslenia. Je to originálna forma učenia, nie len jazykov, ale zručností vo všetkých možných oblastiach, či už športu, kultúry, umenia alebo politiky.

Študenti sú pri učení vedení k pocitu neobmedzenosti a aktívnemu sa zapájaniu do aktivít, do ktorých sú motivovaní hlavne flexibilitou a kreativitou. Pre neformálne vyučovanie je tiež potrebná sústredenosť, pozornosť, sebareflexia, ochota adaptovať sa, rešpekt ku ostatným, pozitívne myslenie a spontánny prejav.

V súčasnej dobe je výučba založená na tradičnom a formálnom vzdelávacom systéme a niektoré školy sa ani nestiaha používať neformálne vzdelávanie. Nie je to len problém vzdelávacieho systému, je to komplexný problém politického systému.

Neformálne vzdelávanie môžeme nazvať aj „alternatívne vzdelávanie“, pretože dokáže rozvíjať širokú škálu schopností. Je to kvalitatívny typ učebného procesu pre všetkých

teenagerov. Ten môže byť aplikovaný tiež na prípravu na profesionálnu kariéru, pretože sa spôsobom zdravého sebavedomia zameriava na profesionálny a osobnostný rast.

Medzinárodný študent, ktorý sa účastnil projektu „Mnoho jazykov žurnalistiky“ (MaLaJo) v Poľsku, opísal svoju skúsenosť ako nezabudnuteľnú a úžasnú.

Naučil sa tam mnoho z iných cudzích jazykov, ako napríklad rumunsky, taliansky, španielsky, chorvátsky, slovensky či poľsky. Navyše sa naučil pracovať v tíme a naučil sa mnoho nového.

Ak sa aj vy chcete pripojiť k takému zážitku, a je vám menej ako 30 rokov, pokúste sa nájsť mládežnícku organizáciu vo vašej krajine, ktorá slúži ako mostík medzi študentom a organizátormi projektu, ako to robia neziskové organizácie SYTEV, ECIM, Futuro e Progreso, Intercambia, Association Young Initiatives. Musíte sledovať novinky organizácie každý deň, aby ste sa mohli rýchlo prihlásiť vyplnením formulára, pretože miest je len zopár, ale záujemcov omnoho viac. Môžete tak zažiť jeden z najlepších zážitkov svojho života. Skúste to.

*Sofia Bisoffi
Măriuca Duca
Klaudia Brázdilová
Ángel Mateo Reina*

Ten days' worth a lifetime

36 people from 6 countries met from 22nd to 31st of July in Zakopane, the mountain capital of Poland, to learn more about languages and journalism in a non-formal way. The project was definitely worthwhile as in only a matter of days we evolved from strangers who didn't know each other's names to one big family where trust was the core value.

The experience was aimed to teach us to be creative, open-minded, tolerant and brave and we are the proof that it met its goal.

One of the highlights of the project was the diversity of activities, which were always captivating and suitable for every kind of learner and for every inclination. The activities included working in teams to create written materials or interviews, exercises in order to understand the other languages and cultures and debates that generated many interesting ideas. Therefore, each of us perceived the project differently while facing various challenges and obstacles.

Weronika, 21, Poland: This was my first project and I was really surprised how well organised it was. I've met amazing people who were very intelligent and together, we had fun all the time. I can't remember the last time when I laughed for so long in such a short period of time. I learnt that despite the fact we come from completely different cultures, we have many common opinions

and problems which are typical for our generation. Moreover, it was my first contact with non-formal education which is very different from Polish educational system. In the end, I think that the project was a perfect training before my Erasmus semester abroad regarding the practice of English and the understanding of multiculturalism.

Laura, 18, Romania: My biggest challenge was to face my comfort zone without even knowing its' limits. I learnt during these days to trust other people more, to be more tolerant and to abandon some prejudices. At the same time, I faced the unknown which consisted of speaking languages different from the Latin-based ones and I experienced living and working in an international context, two aspects which will help me a lot as I will soon start studying abroad.

Carlos, 22, Spain: This was the first time I have participated in a project like this and I was very happy to be there because we could exchange a lot of ideas, work in teams and grow up together. These types of

activities were the best way to get to know a lot of new things about different cultures. In addition, you could improve your English talking with others and you could also practice other languages like Italian or even Polish. The best thing was that throughout all of those moments you encountered funny challenges.

Serena, 19, Italy: I have to be honest: before leaving my country I was very scared, because I didn't know what could happen to me during these days. I'm happy to say now that the project helped me a lot to overcome my fears and to break my barriers. Through this I understood that I really can do what I would like to do and I can be what I would like to be. Challenges made me understand that it's not productive to be always in our comfort zone: we have to discover the world, even if it can be scary. I'm changing, I'm learning and I'm growing up, and I will use what I learnt in the project during my everyday life to face challenges always using my motivation and my determination.

MaLaJo - POLAND Zakopane 2016

Tých desať dní stálo za to

36 ľudí zo 6 krajín sa od 22. do 31. júla stretlo v Zakopanom, v poľskom hlavnom meste hôr, aby sa naučili viac o jazykoch a žurnalistike neformálnym spôsobom. Projekt bol určite cenný, pretože len po niekoľkých dňoch sme sa zmenili z úplných cudzincov, ktorí navzájom nepoznali svoje mená, na jednu veľkú rodinu, kde sa jadrom stala dôvera.

Táto skúsenosť bola zameraná na to, aby nás naučila, ako byť kreatívni, tolerantní, odvážni a mať otvorenú myseľ. A my sme skutočným dôkazom toho, že projekt splnil svoj cieľ.

Jednou zo svetlých stránok projektu bola rôznorodosť činností, ktoré boli fascinujúce a vhodné pre každého učiaceho sa s rôznymi predispozíciami. Aktivity zahŕňali prácu v tímoch vytvárajúcich písomné dokumenty a rozhovory, cvičenia na porozumenie ostatným jazykom a kultúram a debaty, ktoré generovali veľa zaujímavých nápadov. Preto počas rôznych výziev a prekážok každý z nás vnímal projekt odlišne.

Weronika, 21, Poľsko: Toto bol môj prvý projekt a bola som skutočne prekvapená ako dobre bol zorganizovaný. Stretla som úžasných ľudí, ktorí boli inteligentní a po celý čas sme spolu zažívali srandu. Nemôžem si spomenúť, kedy naposledy som sa nasmiala v tak krátkej dobe tak veľa. Naučila som sa, že napriek skutočnosti, že pochádzame z úplne odlišných kultúr, máme spoločné názory a problémy, ktoré sú pre našu generáciu typické. Navyše to

bol môj prvý kontakt s neformálnym vzdelávaním, ktoré je veľmi rozdielne od poľského vzdelávacieho systému. Nakoniec si myslím, že projekt bol perfektným tréningom pred mojím Erasmus semestrom v zahraničí v súvislosti s tréningom angličtiny a porozumením multikulturalizmu.

Laura, 18, Rumunsko: Mojou najväčšou výzvou bolo čeliť mojej bezpečnej zóne bez toho, aby som vôbec poznala jej limity. Počas týchto dní som sa naučila viac dôverovať ďalším ľuďom, byť viac tolerantná a vzdať sa niektorých predsudkov. Zároveň som stála pred nepoznaným, čo obsahovalo rozprávanie v jazykoch odlišných od tých založených na latinčine a zažila som, čo to znamená žiť a pracovať v medzinárodnom kontexte; tieto dva aspekty mi v budúcnosti veľmi pomôžu, pretože čoskoro začnem študovať v zahraničí.

Carlos, 22, Španielsko: Bol som veľmi šťastný, že som sa po prvý raz mohol zúčastniť projektu, ako je tento, pretože sme si mohli vymeniť veľa myšlienok, pracovať v tímoch a dospievať spolu. Aktivity tohto typu

boli najlepším spôsobom ako sa dozvedieť veľa nových vecí o odlišných kultúrach. Navyše som si mohol zlepšiť svoju angličtinu komunikovaním s ostatnými a tiež som si mohol vyskúšať ďalšie jazyky ako taliansky alebo poľský. Najlepšou vecou bolo, že pomedzi všetky tie momenty, som sa stretol so zábavnými výzvami.

Serena, 19, Taliansko: Musím byť úprimná: pred odchodom z mojej krajiny som bola vystrašená, pretože som nevedela, čo by sa mi počas týchto dní mohlo prihodiť. Som ale šťastná, že teraz môžem povedať, že projekt mi veľmi pomohol prekonať moje obavy a rozbila všetky zábrany. Prostredníctvom tohto som pochopila, že naozaj môžem robiť to, čo by som chcela robiť a že naozaj môžem byť tým, kým by som chcela byť. Výzvy mi pomohli pochopiť, že nie vždy sa oplatí zostať vo svojej bezpečnej zóne: musíme objavovať svet, napriek tomu, že nás to môže desiť. Stále sa mením, učím sa a rastiem; a v budúcnosti využijem všetko to, čo som sa na projekte naučila, aby som mohla s použitím mojej motivácie a rozhodnosti, čeliť každodenným výzvam.

MaLaJo - POLAND Zakopane 2016

Sara, 26, Croatia: My wish was to learn more about journalism and teamwork. I have some experience in working with international groups, but each time it is a new challenge to work with people from different countries, cultures and backgrounds. Also it was amazing to see a group of individualists working on a joined project and although we did not like the idea at the beginning and we wanted to do it by ourselves, in the end we had a lot of fun together and helped each other. This experience taught me a lot about myself, as well - how I work in a group, the importance of challenging myself in order to grow, what I want to focus on in my future career and that I should express my feelings and be sincere to manage conflicts better.

Dominika, 18, Slovakia: Well, first of all, it was unexpected for me, although it was my fourth Youth Exchange. Someone can think that when you participate so many times, it could get boring. But trust me, it was not at all! I met amazing people here, got knowledge about other countries, their culture, traditions and food and made memories for ever. Argh, this is cliché. Let's go deeper! Passing through different activities I have learnt how to leave my comfort zone without screaming and running away, how to speak in public and how to express myself. Also, I got to know how to organize my ideas to make sense. As the name of the project indicated, I had a chance to try speaking in "many (for me foreign) languages". To tell the truth, it wasn't only about gaining information: we had a lot of fun together and living in diversity broke prejudices in our minds. I would also like to say thanks to everyone who made

this project unforgettable. So, to sum it up, it was one big fun adventurous 10-days' challenge where we learnt, spoke, dance and wrote articles a lot. Oh, and I can't forget to mention: we learnt that there are more ways of preparing potatoes, not just fried, mashed and baked :D.

Măriuca, 20, Romania: The challenge I encountered was working in teams with people from other five countries and learning how to have patience and attention for every idea as everybody had an interesting perspective about everything. I also found out more about journalism: how to write an article, how to recognize various types of written materials and how to collaborate efficiently. In the future, I would like to use everything I have learnt in my organization, especially in workshops and also in the camp where I am a volunteer, working with children and teenagers. I hope that in the future I will also use the new words that I have learnt in different languages when I will go to their country of origin.

We also interviewed organizers to see what challenges they faced during the project.

Marcin thought that the most challenging aspect was to combine all ideas of the participants, to turn them into reality and to avoid forcing points of view. He said that even though we come from different cultures, there was at least the will of acting together and that we achieved great results. Marcin will apply the experience gained in this project by giving participants more space and by trying to combine Southern and Northern countries to confront cultures, points of view,

languages, etc. All in all, he liked the outcomes of the project very much and he was satisfied because everyone looked happy and at the same time each daily evaluation showed that we learnt a lot from each other.

Aleksandra said that the project itself was the biggest challenge. Although she participated in similar projects and helped in some, this time she had a role of an organizer for the first time. Since she was leading the workshops, she felt more responsible and it was hard to predict the final results because they strongly depended on participants. In such environment, a foreign language can be a barrier, because sometimes it is hard to express ourselves in the way we want. The important thing is that she learnt a lot from this experience. Most importantly, she realized that she was capable of performing her work on a high level and the positive feedback gave her even more energy. Additionally, she realized the importance of dealing with other people's opinion and reacting quickly in a right way. Now she feels more confident and knows that if she really wants something, it can happen. Creativity is limitless and people can do a lot from just a hint. Outcomes are very satisfying, but at the same time surprising because she has never seen anybody giving up or a person that has refused to participate in the activity. To see the change happening in the participants, made her realize that they, as organizers, did their job well.

"Many languages of journalism" can be regarded as a successful event, which was full of fun, debates and challenges. It showed us that you do not have to study journalism to make an interview or write quite good article. Meanwhile, the word "boring" did not exist. In the end, it was an opportunity to learn in an untypical way, so nothing better could have brought us together this summer!

*Alexandra-Laura Ghitoi
Weronika Wilkos
Măriuca Duca
Serena Bizzarro
Sara Ferberuš
Jesús Carlos Hernando Pérez
Dominika Bezdeková*

Sara, 26, Chorvátsko: Mojou túžbou bolo naučiť sa viac o žurnalistike a tímovej práci. Sice mám nejaké skúsenosti s prácou v medzinárodných tímoch, zakaždým je to nová výzva, pracovať s ľuďmi z rozdielnych krajín, kultúr a prostredí. Úžasné bolo vidieť, ako skupina jednotlivcov pracuje na spoločnom projekte a hoci sa nám na začiatku tá myšlienka nepozdávala a chceli sme to urobiť po svojom, v závere sme zažili spolu veľa srandy a pomohli jeden druhému. Táto skúsenosť ma veľa naučila o sebe samej, tak ako aj o mojej schopnosti pracovať v tíme, dôležitosťi prekonávania svojich hraníc, aby som mohla ďalej rásť, na čo sa chcem v mojej budúcej kariére zamerať; a o potrebe vyjadriť svoje pocity a byť úprimná, aby som lepšie zvládala konflikty.

Dominika, 18, Slovensko: Nuž, najskôr musím povedať, že to bolo pre mňa neočakávané, hoci to bola moja štvrtá mládežnícka výmena. Niektorí si môžu myslieť, že keď sa zúčastníte už po toľký raz, mohla by to byť nuda. Ale verte mi, to vôbec nie je! Stretla som tu úžasných ľudí, veľa sa dozvedela o ďalších krajinách, o ich kultúre, tradíciách a jedle a vytvorila si spomienky naveky. Ách, toto je kľúč. Podme hlbšie! Prechádzajúc rôznymi aktivitami som sa naučila ako odísť zo svojej bezpečnej zóny bez kričania a újdenia preč, ako rozprávať na verejnosti a ako vyjadriť svoje myšlienky. Tiež som spoznala ako si zorganizovať myšlienky tak, aby dávali význam. Ako už názov projektu napovedá, mala som šancu vyskúšať si hovoriť v mnohých (pre mňa cudzích) jazykoch. Aby som povedala pravdu, nebolo to iba o získavaní informácií: zažili sme spolu veľa zábavy a spolunažívanie v rôznorodosti zlomilo predsudky v našich myšliach. Tiež by som chcela poďakovať každému, kto sa zaslúžil na zmene tohto projektu na nezabudnuteľný. Takže, aby som to zhrnula, bola to jedna veľká zábavná dobrodružná 10-dňová výzva, kde sme sa učili, rozprávali, tancovali a písali veľa článkov. Oh, a nemôžem zabudnúť spomenúť: naučili sme sa, že existuje viac spôsobov prípravy zemiakov, nie len vyprážané, pyré a pečené :D.

Măriuca, 20, Rumunsko: Výzva, ktorej som čelila, bola práca v tímoch s ľuďmi z ďalších piatich krajín a tréningovanie ako byť trpezlivá a brať ohľad na každú myšlienku, pretože každý má zaujímavú perspektívu o všetkom. Tiež som sa viac dozvedela o žurnalistike: ako napísať článok, ako odlišť rôzne druhy písaných

materiálov a ako efektívne spolupracovať. V budúcnosti by som chcela všetko, čo som sa v mojej organizácii naučila, využiť, najmä vo workshopoch a tiež v kempoch, kde ako dobrovoľníčka pracujem s deťmi a teenagermi. Verím, že v budúcnosti pri návšteve cudzích krajín, využijem nové slová, ktoré som sa v ich jazykoch naučila.

Rozhovory sme spravili aj s organizátormi, aby sme videli, akým výzvam čelili oni počas projektu.

Marcin si myslel, že najťažším aspektom bude skombinovať všetky nápady účastníkov, zmeniť ich na realitu a vyhnúť sa chvíľam, kedy by ich musel do niečoho tlačiť. On tiež povedal, že hoci pochádzame z odlišných kultúr, pri najmenšom sme mali aspoň malú vôľu konať spolu, čoho dôkazom sú skvelé výsledky. Marcin bude uplatňovať skúsenosti získané z tohto projektu a to tak, že bude dávať účastníkom viac priestoru a bude dávať do konfrontácie južné a severné krajiny, ich kultúry, pohľady, jazyky... Nakoniec je veľmi spokojný, akým smerom sa projekt vyvinul, pretože každý vyzeral šťastný a súčasne každodenná spätná väzba ukázala, že sme sa jeden od druhého veľa naučili.

Aleksandra povedala, že projekt sám o sebe bol veľkou výzvou. Hoci sa už predtým podobných zúčastnila a v niektorých vypomáhala, tentokrát hrala hlavnú rolu organizátora po prvýkrát. Odkedy viedla workshopy, cítila sa zodpovednejšie a bolo ťažké predpovedať finálne výsledky, pretože sú silne závislé od účastníkov. V takomto prostredí jazyk môže byť bariérou, pretože niekedy je ťažké

vyjadriť svoje myšlienky spôsobom, akým by sme chceli. Dôležitou vecou je, že sa naučila z tejto skúsenosti veľmi veľa. Čo je však najdôležitejšie, uvedomila si, že je schopná posunúť svoju prácu na vyšší level a pozitívna spätná väzba jej na to dala ešte viac energie. Ďalej si uvedomila dôležitosť pojednávania názorov iných ľudí a reagovaním rýchlo, ale správnym spôsobom. Teraz sa cíti viac sebavedomá a vie, že ak naozaj niečo chce, môže sa to stať. Kreativita je bez limitov a ľudia vedia urobiť veľa iba na základe náznaku. Výsledky sú veľmi uspokojujúce, ale zároveň prekvapujúce, pretože nikdy tu nevidela nikoho sa vzdávať alebo niekoho, kto by sa odmietol zúčastniť aktivity. Vidieť zmenu, ktorou prechádzali účastníci, jej umožnilo uvedomiť si, že oni, ako organizátori, urobili svoju prácu dobre.

Projekt „Veľa jazykov žurnalistiky“ môže byť označený ako úspešný „event“, ktorý bol plný zábavy, debát a výziev. Ukázal nám, že nemusíte študovať žurnalistiku na to, aby ste mohli urobiť interview alebo napísať dosť dobrý článok. Medzitým slovo „nudný“ tu neexistovalo. Nakoniec to bola príležitosť vzdelávať sa netypickou cestou, takže nič lepšie by sa nám toto leto stať nemohlo!

*Alexandra-Laura Ghitoi
Weronika Wilkos
Măriuca Duca
Serena Bizzarro
Sara Ferberuš
Jesús Carlos Hernando Pérez
Dominika Bezdeková*

Are we the witnesses of the educational revolution?

In view of a constantly developing world, education is particularly important. New technologies have led to many difficulties among youth. Consequently, it has become almost impossible to stay focused for a given period of time. Due to those challenges we observe a new phenomenon known as "non-formal education", but does everybody know how this method works?

Non-formal education is a way of learning in funny and creative way as opposed to learning in formal institutions such as schools and universities. They both have advantages and disadvantages and there is a great debate on which is better. While formal education includes rules and a program that every student should follow, non-formal education allows learning at your own pace and the results depend on how much effort you're willing to put into it.

There are many pros to formal education, the traditional method of gaining knowledge: it develops concrete skills, gives easier access to the labour market, the results can be ranked and measured more objectively (e.g. university rankings) and finally, it teaches young people to complete their tasks and have things done. A lot of people say that formal education teaches how to function in a formal environment and they emphasise the importance of having a routine and being able to concentrate.

On the other hand, school programmes are being made by politicians rather than education experts and the methods of learning in classes are being chosen by the professors, but they don't always work for all students. Some would also argue that formal education kills creativity and puts students in frames; the students are often motivated by exams and grades rather than knowledge and improvement, which can often lead to stress and unhealthy competition.

On the contrary, non-formal education has become a symbol of modern way of learning. It is based

on promoting creativity and being open-minded. There is no pressure or grading system and the atmosphere is more easy-going, which allows the participants to overcome the barriers of their comfort zones in a friendly environment. The method of learning relies more on practice, which makes it easier to remember what you learn. One of the core ideas of non-formal education is establishing your own goals, which is more stimulating than fulfilling the goals of the professors. It teaches the participants how to cooperate and work as a team, as opposed to formal education which usually requires working individually. Furthermore, non-formal education helps students forming their opinions thanks to the constant exchange of ideas.

On the other hand, some believe that it doesn't give concrete and reliable results, especially because it is conducted by unexperienced people in certain fields with no teaching background. Non-formal education isn't an option for everyone and it can be perceived as boring if repeated over the time. The strongest argument against non-formal education is that it doesn't give any practical skills. It can't replace formal education when it comes to applying for a job: many companies don't take it into consideration. Finally, non-formal education is completely dependent on formal one as it is based on exchange of the knowledge that was already gained at schools.

Maybe the best option would be to combine both of the methods? Non-formal education is an innovative way of teaching and it can undoubtedly provide freshness to a traditional point of view. It is impossible to put one style over the other. According to scientists, methods of teaching should be suited to individual characteristics of pupils. What will the future bring? Hopefully, we will be able to combine the best parts of each method to make education more suitable for a bigger variety of students. There is no discussion about the fact that

the instruments used by mentors should follow the world which has evolved into a new form which was never seen before.

*Blanka Zantara
Nicola Kopij Zanin
Weronika Wilkos
Karla Matulina*

Sme svedkami vzdelávacie revolúcia?

svoje výhody aj nevýhody a mohli by sme viesť dlhú debatu, ktorý z nich je lepší. Zatiaľčo formálna výučba zahŕňa určité pravidlá a osnovy, ktoré by mal študent dodržiavať, neformálna výučba nám dovoľuje učiť sa svojim vlastným tempom a výsledok záleží od na tom, koľko úsilia sme ochotní do toho dať.

Existuje veľa výhod formálneho vyučovania, tradičnej metódy získavania vedomostí: rozvíja konkrétne znalosti, dáva nám lepší prístup na trh práce, výsledky môžu byť zamerané a ohodnotenú objektivnejšie (napr. rebríček univerzít) a v neposlednom rade, učí mladých ľudí dokončiť ich zadania a povinnosti. Veľa ľudí vraví, že formálne vyučovanie nás učí ako fungovať vo formálnom prostredí a zdôrazňuje dôležitosť dennej rutiny a schopnosti koncentrovať sa.

Na druhej strane, školský systém je tvorený skôr politikmi než expertmi a metódy výučby v triedach sú vyberané učiteľmi, ale nie vždy fungujú pre študentov. Niektorí by tiež mohli povedať, že formálna výučba zabíja kreativitu a zabraňuje rozvíjaniu myslenia u študentov; študenti sú často motivovaní písomkami a známami a nie novými vedomosťami a zlepšením, čo môže často viesť ku stresu a nezdravej konkurencii.

Narozdiel od tohto systému, neformálne vyučovanie sa stalo symbolom moderného spôsobu výučby. Je založené na rozvíjaní kreativity a otvorenosti voči novým veciam. Nie je tu žiaden psychický tlak alebo známkovanie a prostredie je oveľa voľnejšie, čo umožňuje účastníkom prekonať bariéry ich komfortnej zóny v priateľskom prostredí. Metóda učenia je založená viac na praxi, čo robí ľahšie zapamätať si to, čo sme sa naučili. Jedna zo základných ideí neformálnej výučby je o určení si vlastných cieľov, čo je viac naplňujúce ako plnenie cieľov profesora. Toto učí účastníkov pracovať ako tím narozdiel od formálnej výučby, ktorá väčšinou vyžaduje individuálnu prácu. Navyše neformálna výučba pomáha študentom tvoriť názory vďaka neustálej výmene myšlienok.

Na druhej strane, niektorí tvrdia, že

výsledky nie sú konkrétne a spoľahlivé, hlavne preto, že výučba je vedená v istých smeroch neskúsenými ľuďmi v učiteľskom prostredí. Neformálna výučba nie je voľba pre každého a môže byť nudná ak je často opakovaná. Najsilnejší argument proti neformálnej výučbe je ten, že neposkytuje žiadne praktické zručnosti. Nemôže nahradiť formálnu výučbu keď sa jedná o žiadanie do zamestnania: veľa spoločností neberie túto výučbu do úvahy. A taktiež neformálna výučba je závislá formálnej výučbe, pretože je založená na už nadobudnutých vedomostiach získaných v škole.

Možno najlepšia možnosť je kombinácia obidvoch metód. Neformálna výučba je inovatívny spôsob učenia a bezpochyby prináša sviežosť do tradičného pohľadu na vec. Je nemožné povedať, ktorý štýl výučby je lepší. Podľa vedcov, metóda výučby by mala byť navrhnutá študentovi na mieru podľa charakteru. A čo prinesie budúcnosť? Dúfajme, že budeme schopní skombinovať to najlepšie z obidvoch metód a výučba bude prínosná pre širokú škálu študentov. Bez diskusie môžeme povedať, že metódy používané profesormi by mali sledovať svetové trendy, ktoré sa vyvinuli do takých foriem, ktoré sme predtým nepoznali.

*Blanka Zantara
Nicola Kopij Zanin
Weronika Wilkos
Karla Matulina*

Z pohľadu neustále meniaceho sa sveta je vzdelanie veľmi dôležité. Moderné technológie viedli k veľkým rozdielom medzi mládežou. Dôsledkom čoho je takmer nemožné sústrediť sa dlhší čas. Kvôli týmto výzvam sa stretávame s novým fenoménom nazývaným „neformálne vzdelávanie“. Ale vedia ľudia ako táto metóda funguje?

Neformálna výučba je spôsob učenia sa zaujímavým a kreatívnym spôsobom, na rozdiel od učenia sa v tradičných inštitúciách ako školy a univerzity. Obidva spôsoby majú

Sailing into the foreign waters of Erasmus+

Erasmus+ is not a holiday; however, it may be if you want to. It could be the best party of your life and at the same time one of the most fruitful periods in your student career. In the end, it's only you who decides in which direction your ship will sail.

There are four of us. Each of us has a different background, culture, experience and personality. And so, each of us sees Erasmus+ differently.

Cpt. Paula (Spain): Let's be honest, in Spain there's a widespread conception of the Erasmus+ programs: PARTY. For me, it was more about meeting people from all over the world and letting their culture embrace me. With the passing time, I saw a foreign country becoming my own, fears becoming my strengths. A new me was emerging from a deep sea of unknown possibilities, taking control of the ropes to adjust the sails to the foreign wind. I was sailing towards unexplored waters and I was scared, scared that I would lose myself in trying to overcome the waves. The further I went from my people -my comfort zone- the more I learned. I'll always remember the day I dreamed in French as the day I started owning the waters I once feared. I was given a huge opportunity and I definitely can say that I made the most of it. I'll always be grateful for that!

Cpt. Serena (Italy): I'm in the middle of my first Erasmus+ experience and I'm feeling different emotions. On one hand I know I'm doing a lot for myself: I'm trying to break barriers, because I'm realizing that most of them are only in my mind, and this exchange is helping me to not underestimate myself and to fight against my shyness and my timidity. On the other hand, I know that there are a lot of obstacles, that every day we have to face something new: it can be scary, but it's okay because through it we can learn, we can change, we can grow. Erasmus+ also teaches you to compare yourself with other people, to appreciate someone who is different from you. This is my first experience but it isn't my last, and in the next one I hope I'll continue to grow, to learn, to improve myself through my passion and my motivation.

Cpt. Ania (Poland): New people scare me. The same goes for new situations. This is exactly what Erasmus+ is offering you since the very first day. To experience it fully I had to leave my comfort zone, something I thought I wasn't good at, but was ready to try. Every Erasmus+ is different, but each time I expect the same things. Usually I hope for the people to be nice, for them to like me, and that together we will create something amazing, something that will stay with me longer than the few days of the project. At first everyone is confused and unsure, but that's normal, and the feeling passes as fast as it appears. You just have to let it go. I never thought that I could change in such a short time and that this change could be permanent. But it is, and I'm glad somebody pushed me out of my comfort zone to experience the world that lurks behind the corner.

Cpt. Laura (Romania): I will always remember how I had to wait 24 hours for my 18th birthday to apply to an Erasmus+ experience. I was tremendously excited about getting to

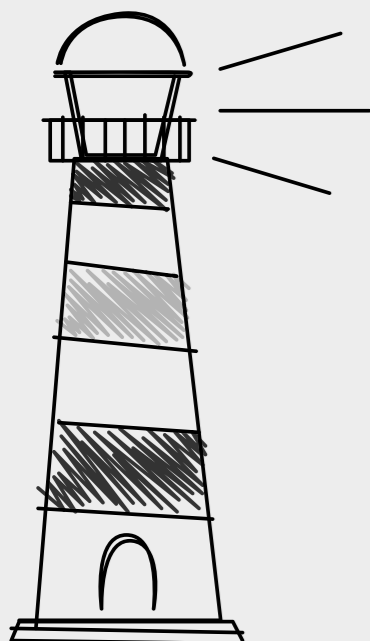
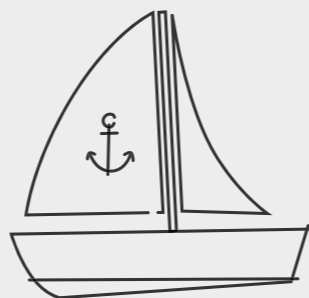
know other cultures in an international context while also improving various skills. Thankfully, I got accepted and this is how my relation with Erasmus+ began.

I have to admit that after only ten days I was an upgraded version of myself. I was more understanding with others, more willing to listen to them, more adaptable in mixed nationalities situations and more curious about the cultures around the world.

I promised myself that experience will not be a singular case, so here I am again in a wonderful Erasmus+ project!

Four opinions. Four experiences. The link in between is one non-formal education project, Erasmus+. There may be a lot of obstacles along the way, however none of them is indestructible. Erasmus+ is empowering you by raising your self-esteem and by making you explore your 'hidden' skills. Through Erasmus+ you discover you can do the things you never imagined yourself doing.

*Paula Vera Cerezo
Anna Sienkiewicz
Serena Bizzarro
Alexandra-Laura Ghitoi*

Vplávanie do cudzích vôd Erasmus+

Erasmus+ nie je dovolenka, ale ak chceš, môže sa ňou stať. Môže byť tvojou najlepšou párty v živote a zároveň najplodnejším obdobím v kariére študenta. Napokon je to na tebe, ako sa rozhodneš a akým smerom bude plávať tvoja loď.

Sme štyria. Každý z nás má iný pôvod, kultúru, skúsenosti a charakter. A preto každý z nás vidí Erasmus+ odlišne.

Cpt. Paula (Španielsko): Budme k sebe úprimní, v Španielsku je pojem Erasmus programov definovaný ako PÁRTY. Pre mňa, boli tieto projekty skôr o spoznávaní ľudí a zanechávaní iných kultúr vo mne. S odstupom času, som videla rozličné krajiny a obavy sa zmenili na moje silné stránky. Moje nové ja povstalo z hlbokého mora nepoznaných možností berúc kontrolu nad povrazmi, aby sa prispôbilo plavbám poháňaných cudzím vetrom. Plávajúc smerom k nepreskúmaným vodám som bola veľmi vystrašená, vystrašená z toho, či nestratím svoje ja v prekonávaní vln. Neskôr som sa oddialila od ľudí zo svojej krajiny - z mojej komfortnej zóny, aby som sa naučila viac. Vždy si spomínam na deň, keď sa mi snívalo vo francúzskom jazyku ako deň, keď som začala vlastniť vody, ktorých som sa predtým bála. Bola mi daná veľká príležitosť a môžem povedať, že som pre to určite spravila, čo najviac. Vždy budem za to vďačná!

Cpt. Serena (Taliansko): Som v polovici mojej prvej skúsenosti s Erasmusom a mám v sebe rozličné pocity. Viem, že robím pre seba, čo najviac: skúšam rozbiť bariéry, pretože chápem, že väčšina z nich je len v mojej hlave a táto zmena mi pomôže sa nepodceňovať a bojovať proti mojej hanblivosti a nesmelosti. Z jednej strany viem, že každý deň je plný nových prekážok, ktorým musíme čeliť: môže to byť desivé, ale aj to je dobre, pretože sa môžeme niečo naučiť, zmeniť a rásť. Erasmus+ ma učí porovnávať sa s ostatnými ľuďmi hodnotiac niekoho, kto je odlišný od mňa. Toto je moja prvá skúsenosť, no nie posledná. Dúfam, že ďalšia bude pokračovať v mojom raste, učení, zlepšovaní sa prostredníctvom mojej vášne a motivácie.

Cpt. Ania (Poľsko): Noví ľudia mi naháňajú strach. To isté sa mi stáva pri nových situáciách. Je to doslovne to, čo ponúka Erasmus+ už od prvého dňa. Kvôli skúsenosti som musela nadobro opustiť svoju komfortnú zónu. Myslela som si, že v tom nie som dobrá, ale bola som pripravená to skúsiť. Každý projekt vrámcí Erasmus+ je iný, no vždy

očakávam to isté. Dúfam, že ľudia budú k sebe milí, ako ja k nim a spoločne vytvoríme niečo úžasné, niečo čo ostane vo mne dlhšie ako pár dní po projekte. V prvom rade ľudia sú zmätení a neistí, ale to je úplne normálne, zlé pocity odídu, tak isto, ako prišli. Musíme ich len nechať tak. Nikdy som si nemyslela, že je možné sa zmeniť v takom krátkom čase a že táto zmena môže byť permanentná. Ale je to tak a som veľmi rada, že ma niekto vytlačil z mojej komfortnej zóny skúšajúc svet číhajúci za rohom.

Cpt. Laura (Rumunsko): Vždy si spomínam, ako som musela čakať 24 hodín na moje 18-te narodeniny, aby som sa mohla prihlásiť na Erasmus+. Bola som nesmieme vzrušená na spoznávanie rozličných kultúr v medzinárodnom kontexte zlepšujúc rozličné schopnosti. Vďaka Bohu, prijali ma a takto sa začal môj vzťah s Erasmusom+.

Musela som prijať fakt, že po desiatich dňoch som bola aktualizovaná verzia seba samej. Začala som viac rozumieť druhým, bola som ochotnejšia ich počúvať, prispôbila som sa zmiešaným národnostiam a viac ma zaujímali kultúry celého sveta.

Sľúbila som si, že táto skúsenosť nebude jediná a preto som zas ocitla na nádhernom projekte Erasmus+!

Štyri názory. Štyri skúsenosti. Jediná spojka je neformálny vyučovací projekt, Erasmus+. Koniec koncov, na ceste môže byť veľa prekážok, no žiadna z nich nie je nezničiteľná. Erasmus+ posilňuje v raste tvojho sebavedomia a v objavovaní skrytých schopností. Cez Erasmus+ zistíš, že dokážeš urobiť veci, ktoré si si nikdy ani nedokázal predstaviť.

*Paula Vera Cerezo
Anna Sienkiewicz
Serena Bizzarro
Alexandra-Laura Ghitoi*

Non-formal education

„Learning by doing...“

Non-formal education is a way where we can learn more different things and learn how to apply them. It is original, open-minded and we learn through fun, without any stress.

We are able to spread our views, recognize new skills, constantly challenge ourselves. We feel free and comfortable sharing our ideas, experiences and different points of views.

There is no limits and boundaries in developing our skills. For example, a kind of non-formal education is Erasmus+. It provides many projects with the purpose to strengthen education and embrace new opportunities.

Non-formal education is seen as the "ideal" form of education. It can be any organized educational activity

outside the established formal system. Flexibility in organization and methods are some of the main facts in non-formal learning.

Non-formal way of education helps us to build a new world made by a community of youth formed with this stimulating way of learning.

Salvatore Giannuzzi
Ivana Šestan
Alexandra Prítoková

Go non-formal! Exceed your horizons!

Have you ever thought about learning by practicing rather than from your school books? Do you want to learn and have fun at the same time?

If your answer is "yes", then non-formal education within Erasmus+ projects is the right choice for you!

To us participating in such a project was a perfect opportunity to learn a lot of new things, meet new people, make friends and escape from the formalism imposed by the educational system.

Learning in a non formal environment allowed us to think out of the box, discover abilities that we weren't aware of, improve our skills and push our limits in order to develop ourselves. Personally, we have tried this innovative way of education and from our point of view we can say that the results were very

satisfying because in a short period of time we acquired much more experience and knowledge than we did in school.

What we liked the most about non formal education is that no one put pressure on us, everyone has equal chances to express themselves, people that don't know you are supportive and the activities we have been involved in made us discover that our creativity has no limits.

Moreover, besides learning new things in an interactive way, we had a great time together, we had the chance to find out more about other cultures, we learned to respect other people's opinions and tolerate them even if they are totally different from ours.

Participating in this project also made me realize that cooperation leads to better results and although

it may seem hard to work with unknown people, you are integrated in the group and everything goes natural.

All in all, such an opportunity should not be missed as you can do many things you never thought you were able to, you get to know yourself better or you can reinvent yourself day by day, you brake the barriers you built for yourself and in one word, you grow!

Claudia-Ionela Ciausiu
Ivana Čanađija
Ján Šebo
Laura Rueda Díez

Neformálne vzdelávanie

„Zážitkové učenie...“

Neformálne učenie je spôsob, kde sa môžeme naučiť veľa rôznych vecí a ako ich používať. Je to originálne a objektívne. Učíme sa zábavou a bez stresu.

Sme schopní šíriť naše pohľady na svet, spoznávať naše nové schopnosti a neustále si dávať výzvy. Pri šírení našich nápadov, skúsenosti a odlišných spôsoboch chápania sa cítime slobodne a príjemne.

Nemame žiadne limity a hranice vo vývoji našich schopností. Napríklad, ERASMUS+ je druh neformálneho vzdelávania. Poskytuje veľa projektov so zámerom posilniť naše učenie a prijímať nové príležitosti.

Neformálne vzdelávanie je vnímané ako ideálny spôsob učenia sa. Može to byť akákoľvek náučná aktivita mimo zaužívaného

vyučovacieho systému. Najhlavnejšia je flexibilita v organizácii a jej metódy.

Neformálny spôsob vyčovávanía napomáha vybudovať nový svet, ktorý je tvorený komunitou mladých ľudí stimulujúcim spôsobom učenia.

Salvatore Giannuzzi
Ivana Šestan
Alexandra Prítoková

Skús to neformálne, rozšír svoje horizonty!

Už ste niekedy premýšľali o učení sa v praxi radšej než z kníh? Chcete sa niečo naučiť a zároveň sa aj zabaviť? Ak je vaša odpoveď „áno“, potom je neformálne učenie cez program Erasmus + tá správna voľba.

Účasť v tomto projekte bola pre mňa úžasná možnosť naučiť sa veľa nových vecí, stretnúť nových ľudí a vytvoriť nové priateľstvá a bol to únik zo zaužívaných postupov nášho školského systému.

Učenie sa v neformálnom prostredí mi ukázalo ako premýšľaf z iného uhla pohľadu, objaviť naše schopnosti, o ktorých sme nemali ani tušenie a zlepšiť ich, a tiež ako posunúť svoje limity a osobnostne sa vyvinúť.

Osobne som skúsil tento inovatívny spôsob výučby a môžem povedať, že výsledky boli veľmi uspokojivé,

pretože za krátky čas som získal oveľa viac skúseností a vedomostí, ako keby som som sedel v školskej lavici.

Čo sa mi najviac páčilo na neformálnom štýle učenia, bolo to, že nikto ma do ničoho nenútil, všetci mali rovnakú šancu vyjadriť sa, ľudia, ktorých som zo začiatku vôbec nepoznal ma podporovali a aktivity, ktorých sme sa zúčastnili nám pomohli objaviť, že naša kreativita nemá hranice.

Okrem učenia nových vecí interaktívnym spôsobom sme si navyiac užili veľa zábavy, mali sme šancu zistiť niečo viac o ostatných kultúrach štátov, ktoré boli v projekte zapojené a tiež sme sa naučili rešpektovať názory ostatných ľudí a tolerovať ich aj keď boli úplne odlišní od nás.

Zúčastnenie sa na projekte mi tiež pomohlo uvedomiť si, že spolupráca vedie k lepším výsledkom a aj

keď sa to môže zdať spolupráca s tak odlišnými a neznámymi ľuďmi náročná, ľahko sa začleníte do skupiny a všetko ide zrazu prirodzene.

Z vlastnej skúsenosti môžem povedať, že by ste si určite nemali nechať ujsť túto príležitosť, pretože môžete robiť veci, o ktorých ste si nikdy nemysleli, že ich dokážete. Taktiež môžete spoznať sami seba lepšie a často zmeníte svoj pohľad na svet, zbúrať bariéry, ktoré ste si samy postavili. Jedným slovom rastiete.

Claudia-Ionela Ciausiu
Ivana Čanađija
Ján Šebo
Laura Rueda Díez

Experiencing Multiculturalism through Journalism

In the era of globalization and multiculturalism young people have the opportunity to develop themselves while taking part in international projects which are focused on non-formal education. This kind of project was taking place in Zakopane between 22 July and 31 July. There were 36 participants from 6 countries: Spain, Croatia, Romania, Slovakia, Italy and Poland. The name of the project was Many Languages of Journalism (MaLaJo).

The project was organized by young people with an idea and experience in non-formal education. They were inspired by their friend from Italy who in a previous project managed to learn Polish very fast. They were impressed by his achievement and they thought that it would be interesting to gather people from different countries and create an interactive framework, do they could learn different languages in the same casual way their Italian friend did. They said that, regarding the topic of the project, they decided to combine journalism and languages because different forms of journalism, like videos, columns and interviews can be very useful when someone has to express or say something in a different language. Their purpose was to encourage all the participants to free themselves of all their insecurities, while staying open to propositions coming from the participants. - We are so happy because the people are so involved, and the project is working very well.

Participants were very different, from people who have already been on few projects to people who have never participated in one, from people who just finished high schools to people who finished their studies. While some of them had mixed feelings at the beginning and they didn't know if their expectations will be fulfilled, in the end they all agreed that they would participate in another projects. Their motivation and goals were different, some of them wanted to learn new languages, some wanted to meet new people, and some of them wanted to incorporate what they learned in their professional career. As for the fear of the unknown local participants were less afraid to come, while participants from other

countries felt insecure because they didn't know what to expect. The organizers prepared a lot of diversified activities, taking into consideration opinions of the participants. The most popular activities were: the speaker competition, where they had to write speeches in their national languages, and then present it in a non-native language. Laura (Romania) - I liked this activity because it made me get out of my comfort zone which is Latin languages as I had to read a speech in Polish. Others enjoyed writing articles in English and translating them into their native languages because they realized that the meaning of the text changes from language to

language, and they had to find the best way to express the same idea.

Young people of the 21st century have many opportunities to broaden their horizons and they can do it through formal as well as non-formal education. And it is up to them to choose the path that they want to follow, and make the best of it.

*Karla Matulina
Claudia-Ionela Ciausiu
Klaudia Brázdilová
Anna Sienkiewicz
Ivana Čanađija
Juan Martín Aguilera Martín
Salvatore Giannuzzi*

MaLaJo - POLAND Zakopane 2016

Spoznávanie multikulturalizmu cez žurnalizmus

V čase veľkej globalizácie a multikulturality, majú mladí ľudia možnosť rozvíjať sami seba tým, že sa budú zúčastňovať medzinárodných projektov, ktoré sa zaoberajú neformálnym vzdelávaním. Jeden z takýchto projektov sa konal v čase od 22. júla do 31. júla v poľskom meste Zakopane. Projektu sa zúčastnilo 36 mladých ľudí zo šiestich krajín: Slovensko, Chorvatsko, Taliansko, Rumunsko, Španielsko a Poľsko. Projekt bol nazvaný MaLaJo, čo predstavuje skratku z anglického prekladu Veľa jazykov žurnalistiky.

Nápad zorganizovať túto mládežnícku výmenu skesol v hlavách dvoch mladých ľudí, na základe ich vlastnej skúsenosti s neformálnym vzdelávaním. Inšpirovali sa ich priateľmi z Talianska, ktorí sa na predchádzajúcom projekte naučili veľmi rýchlo po Poľsky. Boli ohromení ich výsledkom a mysleli si, že by bolo zaujímavé zhromaždiť mladých ľudí z rôznych krajín a vytvoriť tak interaktívny priestor na rozvoj a výučbu nových jazykov, presne taký istý, ako mali ich priatelia z Talianska. Na margo hlavnej témy projektu, sa organizátori vyjadrili že projekt bol pokus ako skombinovať žurnalistiku a jazyky spolu pretože si myslia, že rôzne formy žurnalistiky, ako napríklad videá, články, alebo rozhovory môžu byť veľmi nápomocné pri ústnom prejave v cudzom jazyku.

Zúčastnení boli osobnostne diferencovaní, od ľudí ktorí sa na podobných projektoch už niekoľkokrát zúčastnili, cez ľudí, ktorý práve skončili svoje štúdium a chceli skúsiť niečo nové, až po ľudí, ktorý sa takéhoto typu projektu zúčastnili po prvý krát. Napriek tomu, že mali mnohí z nich na začiatku zmiešané pocity, a nevedeli či sa ich očakávaná naplnia, na konci sa všetci zhodli, že určite by sa chceli zapojiť do podobného projektu znovu.

Motivácia a dôvod prečo sa zúčastníť bol pre každého zúčastneného iný. Niektorí sa chceli zlepšiť v anglickom jazyku, ktorý bol považovaný za pracovný jazyk na pôde projektu. Ďalší zas chceli spoznať nových ľudí z cudzích krajín, alebo chceli nábrať nové skúsenosti pre ich profesionálnu kariéru. Strach z nepoznaného ovplyvnil každého inak. Učastníci z najvzdialenejších

krajín sa cítili neisto, pretože nevedeli čo očakávať. Organizátori pripravili naozaj rozmanitý program so zábavnými aktivitami, v ktorých brali ohľad hlavne na názor účastníkov. Za najpopulárnejšiu aktivitu považovali mnohí moderátorskú súťaž, kde mali napísať príhovor v materinskom jazyku na danu tému a následne ho prečítať v najmenej podobnom jazyku. Laura z Rumunska vravi: „Aktivita sa mi veľmi páčila pretože som sa musela naučiť niečo kompletne nové a rozdielne, musela som čítať v poľskom jazyku.“ Ďalším účastníkom sa páčilo písanie článkov v anglickom jazyku a následne ich prekladať do materinského jazyka a odprezentovať clack v čo najvierohodnejšej forme.

Mladí ľudia v 21. storočí majú možnosť ako si rozšíriť svoje obzory, či už formálnou alebo neformálnou cestou. A je to len na nich ktorú z nich si zvolia, a posnažiť sa zo všetkých síl.

*Karla Matulina
Claudia-Ionela Ciausiu
Klaudia Brázdilová
Anna Sienkiewicz
Ivana Čanađija
Juan Martín Aguilera Martín
Salvatore Giannuzzi*

MaLaJo - POLAND Zakopane 2016

The magic of a team

36 people from 6 countries met in Zakopane, an ideal environment for learning. We all came here prepared to have our expectations met. From learning a foreign language to learn what non-formal education is, from discovering new things to sit all day at a boring presentation – we all had a different idea about this expedition. Some of us had previous experience in other projects, some of us were involved for the first time in an international exchange, but we all came with an open heart and thinking out of the box.

On the first day, along five other compatriots we were asked to talk about rules and expectations. When we talk about rules, think about flexibility that was only limited by our creativity, think about very few frames - because we, everyone of us, are creating this project. We had together come upon the point where lines should be drawn. We were here to learn while having fun, but respecting others' boundaries and time during the activities. We had to mix with the other teams to get out of the comfort zone and to meet new people. "I had to try to accept everyone" said Claudia (Italy). Different backgrounds, cultures and language barriers didn't stop us to come together as a team from the very first hours of our arrival in Zakopane.

Each morning started with an energizer - an exercise made to wake us up, smile and learn something new all together. We were "playing" in an environment that made us feel safe from the beginning and we were starting to feel like part of the team quite rapidly. Ania (Poland) told us „I never felt the impressions of the first day". The „stage" of the project is a cottage and it's garden – our symbol of land unity – a place to share our opinions - our safe place away from home! In this little "locus amoenus" any fears we were facing like public speaking, difficulty on communication with the others and closing in national groups, as well as cultural shock could be easily overcome with smiling, encouragement between each other to leave our comfort zones.

Our expectations from home were adapted to the new team building. One of us wanted to see Morskie Oko and the group voted to go on the trip, so the organisers arranged the schedule and moved things around to make it happen. Ola, leader of Polish team said: "It is about showing people possibilities

that they have inside of them, but they are not aware of". On the road to the top lake, we had the best team building ever - we were smiling, the group adapt to the slowest climber. Serena (Italy) was out of her comfort zone and the whole team gathered around her. "I was very happy because they were very kind to me" Serena said to us, "and they helped me when I was losing my motivation and my determination. I'll be always thankful for this". The debriefing of that day was full of emotions and talks about the amazing panorama, as well as the strengths and the team cooperation during the trip.

The proposal from the organisers to have a secret friend and take care of him/her for the whole project was outstanding. This made us learn how to interact with unknown person and think about him/her throughout the day. The main thought was giving a little gift that would make somebody's day better – like a chocolate or a small motivation line on a post-it. "When you see the envelope full is like...wow...surprise!" says Ján (Slovakia) "and when my secret friend is happy it also makes me happy!"

We asked the coordinator of the project, Marcin, why is team work important for him and why the project had as a main point at the beginning to make a strong group that works as a whole since they were people with different grounds and different expectations. "Because I am an individualist," Marcin said, "and because after few years of focusing on working alone, I found out that I can not make it all by myself – so it is better to divide tasks and to find some solutions in a team, even if at the beginning it is harder. And even if we are arguing it is more effective and you gain something for yourself, but as well for the team".

"We are united, being united is the best thing in this project" said Juan (Spain). Common goal is important, to respect each other's opinion and to be able to give the best from you and be aware that all the team members are equal. Working in a team means to open yourself to others, to learn how to listen and not put labels and through this to find your own values and your own potential: this is what happened in Zakopane.

Paula Vera Cerezo
Ana-Maria Marin
Karla Matulina
Ángel Mateo Reina
Milan Cák
Ivana Šestan
Nicolò Beda Zantomio

The magic of a team

36 ľudí zo 6 krajín sa stretlo v Poľskom meste Zakopane, v ideálnom prostredí na učenie. Všetci sme sem prišli pripravení naplniť svoje očakávania. Od učenia cudzích jazykov až po pochopenie, čo znamená neformálne vzdelávanie. Od objavovania nových vecí až po celodenné sedenie na náročných prezentáciách. Každý z nás mal rôznu predstavu o tejto výprave. Niektorí už mali skúsenosti z iných projektov, pre iných to bola ich prvá skúsenosť s medzinárodnou výmenou. No všetci sme sem prišli s otvoreným srdcom a myslou otvorenou novým veciam a pohľadom.

V prvý deň sme spolu s ďalšími piatimi národnosťami debatovali o pravidlách a očakávaníach na tomto projekte. Keď sme sa bavili o pravidlách, rozmýšľali sme o našej flexibilitě, ktorá je limitovaná len našou kreativitou. Pretože práve naša kreativita tvorila a usmerňovala tento projekt. Učili sme sa tu zábavnou metódou, no stále sme rešpektovali hranice ostatných a čas počas jednotlivých aktivít, na ktorých sme vždy pracovali v tímoch s ľuďmi z iných krajín. Rozširovali sme si takto našu komfortnú zónu a zároveň sme spoznali nových zaujímavých ľudí. „Musela som sa pokúsiť akceptovať každého" povedala Claudia z Talianska. Rôzne pozadia, kultúry ani jazykové bariéry nemohli zabrániť, aby sme spoločne, už od prvých hodín od nášho príchodu do Zakopaného, tvorili tím.

Každé ráno začalo rozcvičkou - cvičením, ktoré nás malo prebudiť,

pobaviť a naučiť niečo nové. Takto sme sa hrovou formou pohybovali v prostredí, v ktorom sme sa cítili bezpečne už od začiatku a celkom rýchlo sme začali cítiť, že sme jeho neoddeliteľnou súčasťou. Ania z Poľska povedala: „Nikdy som nemala dobrý dojem z prvého dňa". Miestom, kde sa projekt konal, bola drevená chalupa s veľkým dvorom. Bolo to miesto na zdieľanie našich názorov. Bezpečné miesto, ďaleko od našich domovov. Práve tu sme čelili strachu z verejného prejavu, problémom so vzájomnou komunikáciou a uzatváraním sa v národných skupinách, tak ako kultúrnemu šoku, ktorý bol ľahko prekonaný úsmevom a vzájomnou podporou.

Očakávania, ktoré sme si priniesli z domu, boli zaradované do plánu projektu. Niektorí prišli s nápadom zorganizovať výlet na jazero Morskie Oko. Účastníkom sa tento nápad zaradil túru do rozvrhu. Líderka Poľského tímu, Ola, povedala: „Je to o ukázaní možností a potenciálu, ktorý máme v sebe, no nie sme si vedomí, že ho máme." Táto túra bola najlepším teambuildingom. Skupina sa prispôbila najpomalšiemu a spolu sme prežili veľa zábavy. Serena z Talianska počas tohto výletu výrazne vystúpila zo svojej komfortnej zóny a celý tím ju pri tom podporoval. „Bola som veľmi šťastná, pretože boli na mňa veľmi milí" povedala Serena „a podporovali ma, keď som strácala motiváciu a odhodlanie. Budem im za to navždy vďačná." Zhodnotenie tohto dňa bolo plné emócií a rozhovorov o úžasnej panoráme, ako aj našej sile a spolupráci počas výletu.

Jedným z nápadov organizátorov bola hra, ktorej cieľom bolo, aby sme sa počas projektu starali o nášho tajného priateľa. Táto hra nás naučila, ako neznámeho človeka urobiť šťastným a zistiť, čo má rád. Hlavnou myšlienkou bolo spraviť

človeku krajší deň pomocou nejakého malého darčeka ako napríklad čokoládu alebo peknou správou. „Keď vidíte vašu obálku plnú, je to ako... vau... prekvapenie!" hovorí Ján zo Slovenska „a keď bol môj tajný priateľ šťastný, tiež ma to spravilo šťastným."

Pýtali sme sa koordinátora projektu, Marcina, prečo je preňho dôležitá práca v tíme a prečo bolo od začiatku cieľom projektu vytvoriť silnú skupinu, ktorá pracuje ako celok aj keď ju tvoria ľudia s rôznymi koreňmi a rôznymi očakávaniami. „Pretože ja som individualista" hovorí Marcin „a pretože po pár rokoch, počas ktorých som sa pri práci spoliehal len sám na seba, som zistil, prečo to nemôžem robiť všetko sám. Je lepšie rozdeliť si úlohy a nájsť riešenia v tíme, aj keď zo začiatku sa to môže zdať ťažké. A aj keď sa hádame, tak je to stále efektívnejšie. Nielen, že človek pri tom rastie ako osobnosť, ale dáva aj niečo svoje celému tímu."

„Sme zjednotení a byť zjednotení je tá najlepšia vec na tomto projekte" povedal Juan zo Španielska. Spoločné ciele sú dôležité tak ako rešpektovať názory ostatných a byť schopný dať zo seba to najlepšie no pritom si však uvedomovať, že všetci členovia tímu sú si rovní. Pracovať v tíme znamená otvoriť sa ostatným, naučiť sa, ako ich počúvať. Práve toto nám pomáha pri hľadaní vlastných hodnôt a vlastného potenciálu. Práve toto sa dialo v Zakopanom.

Paula Vera Cerezo
Ana-Maria Marin
Karla Matulina
Ángel Mateo Reina
Milan Cák
Ivana Šestan
Nicolò Beda Zantomio

Wake up! Times have changed

It's Monday and the alarm clock goes off. It's way too early and you struggle to open your eyes. But you have no choice. It's a school day. You stumble out of the bed and onto the street. What a wonderful beginning of the day! You can't tell if you are going to classes or on an assembly line. Teachers mistake your brain for processed meat and they push their fingers inside, trying to impress "2+2=5", but for you it always be four, mostly because you're not even paying attention.

It's still Monday and you wake up at a reasonable time. It was just a nightmare, fortunately. Breakfast is until ten, so you still have time. The sun is shining, birds are singing, THAT'S an amazing day! You're learning something you are interested in, with diverse people motivated to participate. Nobody forces you to come, but you choose to, because you see this as an opportunity.

These are the experiences of the two competing paradigms in today's education systems, one which has been around since the 19th century and is based on the industrial mode of production, and the other, which is both new and based on actual human experiences with learning. You can probably guess which is which.

Despite the fact that even just by observing children learning to walk, talk and go potty, it is clear that the human capacity for learning is best utilized and developed in non-formal environments, mostly due to the inertia of educators, the formal approach is used universally in all areas of education.

In non-formal education on the other hand it is up to you to decide the way you want to learn, live and spend your time. No one tries to change your ideas forcefully, you just share them with others, so we all can learn from each other and

develop together. We can grow up as people through developing empathy, knowledge and mutual understanding. In non-formal education, as opposed to formal education, you are encouraged to cooperate and personal responsibility for one's own learning is achieved through making the learning process an entirely individual experience, and not a standardized production process. Non-formal education can be the best way for learning self-discipline, as it is necessary for the learning process, whereas discipline through punishments from educators in formal systems discourage this type of responsible behavior.

Even in traditionally formal systems, skills such as mathematics can be learned through exercises in which the non-formal approach works better, that is, participants learn more easily when discussing tasks between themselves and choosing tasks based on what interests them and what they find difficult, as well as their personal goals.

Tomorrow is Tuesday. You hope you won't have a headache after Spanish cultural evening. You're not done with the learning, and you never will be. You have to be ready to learn not only what you came here to learn, but also about the cultures of other participants. You have to learn how they walk, talk and go party. And you want to. And you will, despite not having homework, fixed tasks or exercises – life is one long learning process.

*Juan Martín Aguilera Martín
Claudia Mantini
Dajan Plačković
Štefan Štec*

Zobudte sa! Časy sa menia

Je pondelok, budík zvoní. Je príliš skoro a nemôžeš otvoriť oči, nemáš však inú možnosť, musíš ísť do školy. Pomaly sa postavíš z postele a vykročíš na ulicu. Aký úžasný spôsob ako začať deň. Nedokážeš prísť na to či ideš do školy alebo na montážnu linku. Učiteľia si tvoj mozog mýlia s mäsovými výrobkami a strkajú tam prsty, snažia sa ti tam vtlačíť, že „2+2=5“, ale pre teba to aj tak navždy bude 4, najmä preto, že už aj tak nedávaš pozor.

Ešte stále je pondelok ale zobúdzajú sa v zmysluplnom čase. Našťastie to bola len nočná mora. Raňajky sú podávané až do desiatej, máš teda dosť času. Slnko svieti, vtáčiky spievajú. TO je skvelý deň! Učíš sa to čo ňa zaujíma s ľuďmi, ktorí sú motivovaní sa zapájať. Nikto ňa nenúti aby si tu bol ale ty to chceš lebo to vidíš ako príležitosť.

Toto sú skúsenosti z dvoch súperiacich vzorov dnešného vzdelávacieho systému. Jeden je prítomný už od 19. Storočia a je založený na „priemyselnom“ spôsobe výroby. A ten druhý, nový, je založený na reálnych skúsenostiach ľudí s učením. Asi viete ktorý je ktorý.

Aj napriek tomu, že aj obyčajným pozorovaním detí ako sa učia chodiť, rozprávať a používať nočník je jasné, že kapacita ľudí na učenie je využitá a rozvíjaná najviac v neformálnom prostredí je formálny spôsob výučby je ešte stále využívaný na všetkých úrovniach vzdelávania, najmä kvôli neprispôsobivosti vyučujúcich.

Na druhej strane v neformálnom vzdelávaní je na vás, ako sa rozhodnete. Môžete si vybrať ako sa budete učiť, žiť a tráviť čas. Nikto sa nesnaží na silu zmeniť vaše myšlienky a nápady, ale práve naopak. Zdieľate ich s ostatnými aby sa všetci mohli učiť navzájom a spoločne sa rozvíjať. Spoločne môžeme vyrásť ako ľudia rozvíjaním empatie, znalostí a vzájomného porozumenia. V neformálnom vzdelávaní na rozdiel od formálneho ste podporovaný spolupracovať a osobná zodpovednosť za každého vlastné poznávanie je

dosiahnutá úpravou výučbového procesu na úplne individuálnu skúsenosť a nie štandardizovaný proces produkcie. Neformálne vzdelávanie môže byť ten najlepší spôsob získavania sebadisciplíny, keďže tá je nevyhnutná pri „processe výučby“. Naopak disciplína získaná cez tresty od učiteľov vo formálnom systéme nepodporuje ale až odvádza od ozaj zodpovedného správania.

Aj v tradične formálnom systéme sa schopnosti ako matematika dajú učiť prostredníctvom úloh a cvičení, pri ktorých je neformálny prístup lepší. To znamená, že účastníci sa učia ľahšie, keď diskutujú o úlohách medzi sebou a vyberajú si ich podľa toho čo ich zaujíma, čo im príde zložité ako aj podľa svojich osobných cieľov.

Zajtra je utorok. Dúfaš, že nechytíš bolesť hlavy po dnešnom španielskom kultúrnom večery. Ešte si neskonal s učením sa a ani nikdy neprestaneš. Musíš sa pripraviť učiť sa nielen to prečo si sem prišiel, ale

aj o kultúrach ostatných účastníkov. Musíš sa naučiť ako chodia, rozprávajú a zabávajú sa. To je to čo chceš a aj to spravíš. Nepotrebuješ ani cvičenia ani domáce úlohy. Život je škola a učíme sa celý čas.

*Juan Martín Aguilera Martín
Claudia Mantini
Dajan Plačković
Štefan Štec*

Unforgettable adventure

Erasmus+ projects are getting more popular by every day - that's a fact. Well, facts are good and we all love them, but we always like to check out on some of them. Be it for the sake of real verification of what was said, to learn something new or simply to have some fun – it's who we are. So, to do the "verification", we embarked on a journey to the beautiful mountain countryside of Zakopane, Poland during the warm summer days of July, 2016. It was, before we got to know anything else, a chance to at least attenuate the feeling of heat and constant sweating we were encountering in our countries/cities. And it really worked! But hey, believe it or not, enjoying the weather was the last on our list (also, let it be known, it was a bit rainy!) because the activities we passed through and the people we got to know "rented" our attention for a whole 10 days which challenged us, expanded our knowledges and perspectives to, in the end, motivate us to write this reportage.

One place, 6 countries (Poland, Slovakia, Croatia, Italy, Romania, Spain), 10 days, 36 people. The Polish Tatra mountains are a really nice place to see (fact checked and confirmed by millions!) but, in the same time, they represent a perfect location for these types of projects which are based on teamwork, mutual help and understanding while sometimes having to leave the comfort zone. You live in the same cottage/inn/hotel during the whole project with all the participants, you dine together, you use foreign languages in every kind of situation and you are in a position in which you can act, grow and mature. The participants are frequently young, ambitious people who have one sole goal – TO LEARN. And learning is one of the foundations of Erasmus+ projects so we could say that we've got a pretty good combination here.

But let's get a bit more detailed, shall we? Our hotel (which is called "Willa Józef") is located in the already mentioned Tatra mountains in the city of Zakopane. A really nice place, it had good, clean rooms (even equipped with a TV!) which varied from 2 to 4-bed ones.

Immediately upon our arrival we experienced the touch of Erasmus+ on our newbie skins by being assigned a task of sharing a room with a person we just met in the bus who was, at the same time, from a foreign country. Through this, we are sure, the comfort zones of some of the participants had been breached. With that being done, the rooms being found and taken, the project could start. Our "workplace" was situated a couple of meters from the hotel, in a typical Polish mountain wooden cottage which, we admit, will be deeply missed. It was a place of hard work before anything else; we passed through innumerable workshops, took part in a bunch of activities, had some unforgettable energizers (and, when it was needed, punishments), learned a lot of new ways of expressing and taking a stand for ourselves and got to meet people with different perspectives, histories and knowledges.

How the project was born

To find out how this project was created, we talked with the "brains" of the association that brought us here, Marcin and Ola from the

European Center for Youth Initiatives. According to them, planning this project was a very long process. Marcin wrote down the first ideas in August 2015 and then, every time some new things came into their minds, they put them on paper. The deadline was on February 2016, but actually it all started during one of their projects, when a participant from Italy also spoke Polish. He gave them the idea of maybe making a project with languages and letting the people learn them. Later, they added journalism to this idea to make it more interesting. Their goal was to promote non-formal education and Erasmus+ possibilities.

Marcin told us about the problems of non-formal education and why they decided to start this project: "I was posting about this everywhere and talking with student committees at the universities to let students know about the possibilities, but some people were still surprised that they exist". According to Ola, people weren't trusting them, so they came up with something that is not actually made by them, but by the participants of the project. That

Nezabudnutelný dobrodružstvo

Projekty Erasmus+ sa stávajú čoraz populárnejšie - toto je fakt. Nuž, fakty sú dobré a všetci ich máme radi, ale vždy si niektoré z nich radšej preveríme. Či už pre overenie toho čo bolo povedané, aby sme sa niečo nové naučili, alebo len tak pre zábavu - sme už jednoducho takí. Takže „pre overenie“ sme sa vydali na cestu do nádherného horského prostredia v okolí mesta Zakopane v Poľsku počas horúcich letných dní v júly 2016. Bola to pre nás, ešte predtým ako sme o tom vedeli niečo viac, šanca aspoň trochu skresať pociť neustálych horúčav a potenia sa, s ktorým sme sa stretávali v našich domovoch. A naozaj to vyšlo! Ale verte či nie, užívanie si počasie bolo to posledné na našom zozname (a tiež, aby vám to bolo jasné, počasie bolo trochu upršané!), pretože aktivity, ktoré sme robili a ľudia, ktorých sme spoznali si vypožičali našu pozornosť na celých 10 dní. Bola to výzva, rozšírili sme naše znalosti a perspektívu, a nakoniec nás to aj motivovalo napísať túto reportáž.

1 miesto, 6 štátov (Poľsko, Slovensko, Chorvátsko, Taliansko, Rumunsko, Španielsko), 10 dní, 36 ľudí. Poľské Tatry sú krásne miesto (fakt - skontrolované a potvrdené miliónmi ľudí), ale súčasne reprezentujú perfektné miesto pre tieto typy projektov, ktoré sú založené na spolupráci, vzájomnej pomoci a porozumení, počas čoho sme museli občas vystúpiť z našej komfortnej zóny. Počas celého projektu Bývate v rovnakej chatke/penzióne/hotely so všetkými účastníkmi, jete spolu, používate cudzie jazyky v takmer v každej situácii a ste v pozícii, v ktorej môžete konať, rásť a dospievať. Účastníci sú obvykle mladí, ambiciózni ľudia, ktorí majú jediný cieľ - niečo sa naučiť. A učenie sa je jedným zo základov programu Erasmus+, takže nezabudnuteľné rozcvičky (a keď bolo treba aj tresty), naučili sme sa veľa nových spôsobov sebavyjadrovania a sebaobhajoby a stretli sme veľa ľudí s inými pohľadmi na svet, príbehmi a vedomosťami.

Ale rozoberme si to trochu detailnejšie. Naš hotel (ktorý sa volal „Willa Józef“) sa nachádza v už spomínaných Tatrách, v meste

Zakopane. Veľmi pekné miesto s peknými a čistými izbami (dokonca vybavenými TV), ktoré boli dvoj až štvormiestne. Hneď po príchode sme prišli po prvýkrát do styku s Erasmusom+, keď sme boli na izbe ubytovaní s účastníkom, ktorého sme práve stretli v autobuse a súčasne bol z inej krajiny. S istotou môžeme povedať, že už toto prinútilo niektorých účastníkov opustiť ich komfortnú zónu. Po tomto už boli izby nájdené a zabývané a projekt sa mohol začať. Naša „pracovňa“ sa nachádzala pár metrov od hotela, v typickej poľskej horskej chatke, ktorá nám, musíme sa priznať, bude veľmi chýbať. Bolo to najmä miesto usilovnej práce. Zažili sme nespočetné množstvo workshopov, zapojili sa do hromady aktivít, robili nezabudnuteľné rozcvičky (a keď bolo treba aj tresty), naučili sme sa veľa nových spôsobov sebavyjadrovania a sebaobhajoby a stretli sme veľa ľudí s inými pohľadmi na svet, príbehmi a vedomosťami.

Ako sa zrodil tento projekt

Aby sme zistili niečo viac o tvorbe tohto projektu zašli sme za „hlavami“ organizácie ktorá nám dala príležitosť tu byť, Marcinom a Olou z Európskeho Centra pre Mládežnícku Iniciatívu. Podľa nich bolo plánovanie projektu veľmi dlhý proces. Marcin spísal prvé nápady v auguste 2015 a potom keď im napadla nejaká nová vec, dali ju na papier. Deadline bol vo februári 2016, ale v skutočnosti to všetko začalo počas jedného z ich projektov, kde účastník z Talianska rozprával po Poľsky. Bol to on, kto im dal nápad o možnom spravení projektu o jazykoch a ich učení. Neskôr do tohto nápadu pridali ešte žurnalizmus aby to spravili zaujímavejšie. Ich cieľom bolo propagovať neformálnu výučbu a možnosti Erasmus+.

Marcin nám povedal niečo viac o problematike neformálnej výučby a prečo sa rozhodli začať s týmto projektom: „Všade som sa snažil postovať o tomto a rozprával som sa s mnohými študentskými združeniami aby som študentov informoval o týchto možnostiach, ale

way, people believed in this project more, because the story was not being told by the organizers, but by the participants themselves, by those who were part of a team with one great result.

That result is a final brochure, which gathers the work of the participants from all 6 countries. Shaped in versions translated in all six languages, in order to promote it in every participant country, the brochure has the aim to clarify what was the project about, what non-formal education is, how to use non-formal education and what kind of possibilities exist through it.

Biggest challenges

When gathering 36 different people from 6 countries for only 10 days, problems can appear. But MaLaJo was an exception, according to the organizers. The most important challenge for them was the integration of the participants, but the participants solved that themselves. After only two days of the project, they were integrated and were working together, being involved, even without the implication of Marcin and Ola, nobody was feeling bad in the company of another and they were a real team, not only a group. "We had the impression that they knew each other before, even though before they only had contact through Facebook", Marcin told us.

What did the participants think

We asked some participants what did they think about this project.

Dajan, one of the participants, said that for him the experience of Erasmus+ has been really satisfactory and he liked it because he could learn more about non-formal education, he had had the opportunity to know more about new languages or improve them in a "no stress" way, but also find out about new cultures and countries. Alexandra told us that the project is so well organized but she would have liked to have more free time and longer breaks. Blanka said that she would obviously like to do another Erasmus+ and other participants are preparing other Erasmus+ projects right now. "This was the best experience in my life. I learned a lot from this, I learned that I can do much more, I can be who I want to be", Serena told us. Claudia, a law student, said she learned a lot about journalism, she got to know people from other countries and made new friends. For Paula, all activities were really well prepared. "I really like this environment and my expectations have been met", she told us.

Results

According to Ola, the biggest result was that everybody worked and they were happy to do it. "I was impressed that nobody gave up,

nobody said that they are not going to do something, because they are not able or because they don't want to do it, everybody worked as a big team. For us it is the best result, because people are growing and developing.

The goals were the exchange of languages, ideas, knowing cultures, building a team and, as organizers said, some of them were already reached and some are on the best road. According to Marcin and Ola, the biggest goal that they reached is that they showed people that they can do anything they want, that they should believe in themselves more. That wasn't the official goal, but it's much more satisfying.

All in all, MaLaJo's most important result are the learning outcomes. It's about what people gain for themselves: changing their attitude, being more open, being more able to do something and getting experience.

*Bartłomiej Zajac
Igor Pekija
Sofia Bisoffi
Ján Šebo*

*Alexandra-Elena Deacu
Antonia Rocío Moreno Marmolejo*

niektorí ľudia boli stále prekvapení, že máme tieto možnosti." Ola nám povedala, že ľudia im neverili, tak prišli s niečím, čo v skutočnosti nebolo vytvorené nimi, ale účastníkmi projektu.

Takto, ľudia už projektu verili viac, pretože príbeh nerozprávali organizátori, ale samotní účastníci projektu, tí ktorí boli súčasťou tímu s úžasným výsledkom. Tým výsledkom je finálna brožúra, ktorá zhromažďuje prácu účastníkov zo všetkých 6 krajín. Vytvorená vo verzii preložených do všetkých šiestich jazykov, aby sa táto idea mohla propagovať vo všetkých krajinách účastníkov, brožúra ma za cieľ ukázať o čom projekt bol, čo je neformálne vzdelávanie, ako používať neformálne vzdelávanie a aké možnosti pri tom vznikajú.

Čo si myslia účastníci?

Serena: Je to najlepšia skúsenosť v mojom živote. Veľa som sa tu naučila. Napríklad, že som schopná veľa vecí a, že tu môžem byť tým čím som vždy chcela.

Claudia: Aj keď študujem právo, tak som sa naučila dosť o žurnalistike. Spoznala som ľudí z iných štátov a spravila si nové priateľstvá.

Paula: Všetky aktivity sú veľmi dobre pripravené. Veľmi sa mi tu páči atmosféra a všetky moje očakávania boli naplnené.

Najväčšie výzvy

Keď dáte do hromady 36 odlišných ľudí z 6 krajín na 10 dní, veľmi ľahko môžu nastáť problémy. Ale podľa organizátorov projekt MaLaJo bol výnimka. Najvýraznejšia výzva pre nich bola integrácia účastníkov, ale účastníci si to vyriešili sami. Po dvoch dňoch od začatia projektu sa účastníci integrovali a spolupracovali, zapojili sa aj bez zásahu Marcina a Oly, nikto sa necítil zle v spoločnosti druhých a boli naozajstný tím, nie len skupina. „Mali sme pocit, že sa poznali už predtým, aj keď predtým sa kontaktovali len cez Facebook“, povedal nám Marcin.

Výsledky

Podľa Oly, najväčším výsledkom bolo to, že všetci pracovali a robili to radi. „Bola som ohromená, že nikto to nevzdal, nikto nepovedal, že to nebude robiť, pretože nie sú toho schopní, alebo sa im nechce, všetci pracovali ako jeden veľký tím. Pre nás bolo najlepším výsledkom to, že ľudia rástli a rozvíjali sa.“

Cieľom bola výmena jazykov, názorov, poznávanie kultúr, budovanie tímu a ako povedali organizátori, niektoré z cieľov boli už splnené a niektoré sú už na najlepšej ceste k splneniu. Podľa Marcina a Oly, najväčší cieľ, ktorý dosiahli bol ten, že ukázali ľuďom, že sú schopní všetkého čo chcú, a že by si mali viac

verif. Toto nebol oficiálny cieľ, ale bol oveľa viac uspokojujúci.

Keď to zhrnieme, najdôležitejším efektom projektu MaLaJo bola výučba. Je to o tom čo ľudia získali: zmenili postoje, boli viac otvorenější, boli schopnejší a získali skúsenosti.

*Bartłomiej Zajac
Igor Pekija
Sofia Bisoffi
Ján Šebo*

*Alexandra-Elena Deacu
Antonia Rocío Moreno Marmolejo*

MaLaJo - POLAND Zakopane 2016

MaLaJo - POLAND Zakopane 2016

Different perspectives of Non-formal education

Education needs a change. Non-formal way is the solution. It is not for everyone, because it can be both - fun and challenge. It is based on good will and voluntary, so nobody is forced to be active in participation. There is no limit on what you can do: everything is up to you.

There are a lot of meanings and definitions of non-formal education. The best way to describe it is to picture a family portrait. Each family is proud of their portrait. They live together everyday, exchange ideas, share experience. With that they always end up learning something new. This is a best way to grow up together. And growing up together is what non-formal education is all about.

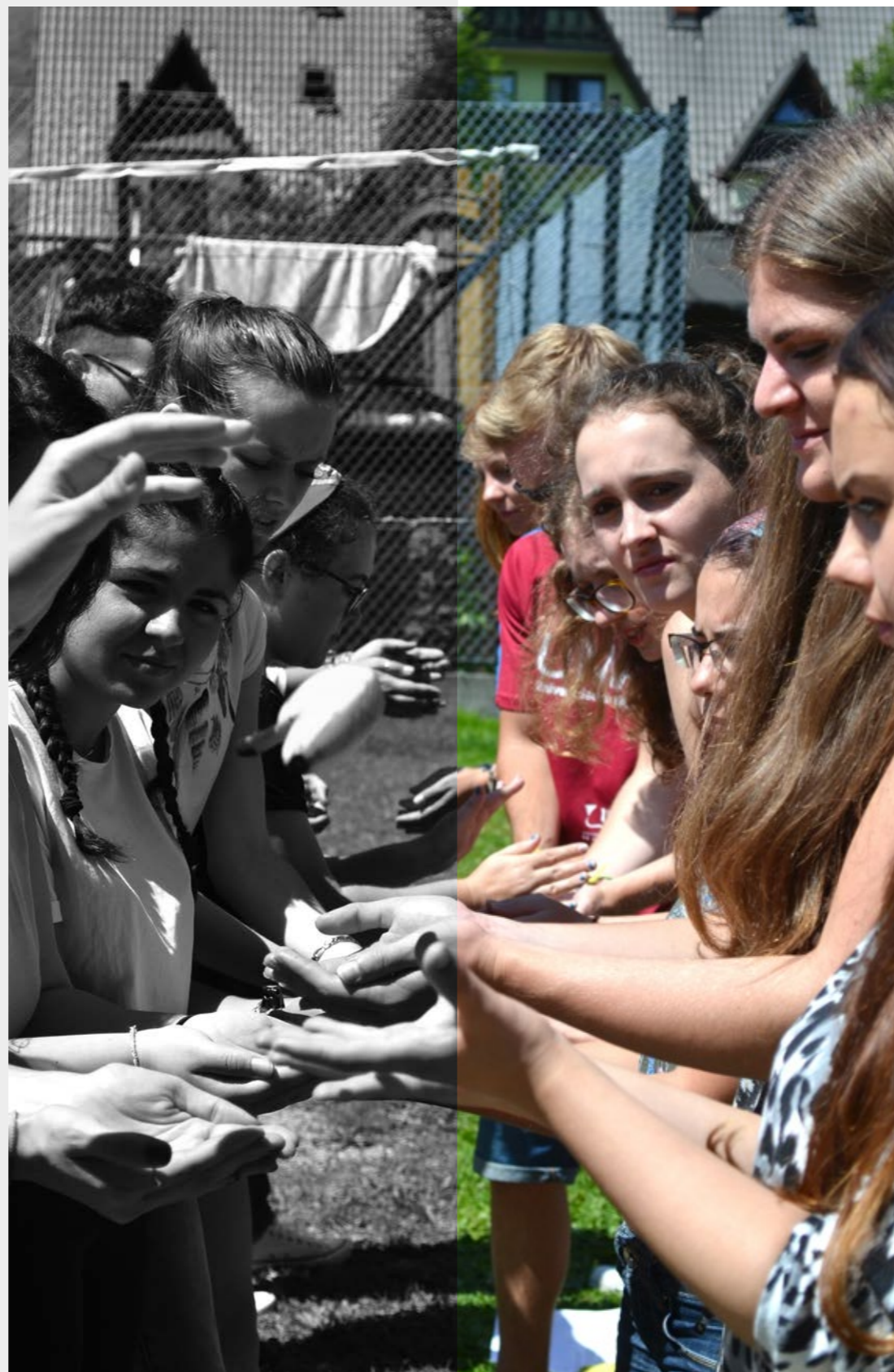
Imagination, creativity, respect, tolerance, freedom of expression and thinking out of the box are all ingredients of this marble cake. Cake which gives us new friends, new skills or a lot of useful and amazing experience. This may happen within Erasmus+ projects which are focused mainly on intercultural exchange, learning new languages and foreign cultures. This type of project attracts great number of the Youth and the number is getting increasingly bigger.

For someone who has never participated in this kind of projects, the first touch can be a shock. However, a positive one. Being in an intercultural environment for a certain time is not a daily routine, but everyone can be involved in outstanding and unforgettable experience. On this type of projects, you choose to live, to spend time and have fun together with people from different cultures, who often become friends for life. To start this kind of experience, someone has to have will to challenge himself. And challenging yourself everyday is the best way to improve your skills and attitudes. New people need the experience and help from someone who has experienced this alternative kind of education and fortunately there are always these types of persons.

First project is always a big challenge, but as time goes on, we extend our comfort zone and it is getting easier. Paradoxically, throughout the year, when you feel stress in your daily life, you miss so much this kind of lifestyle. You even can get an addiction to Erasmus+. This type of project is a good preparation to live and study abroad for a semester or even more. In addition, this way of living in intercultural environment is a proper way to learn how to co-operate, be flexible and responsible in the long run when, hopefully, we will work in international group of people. Team working is essentially required in this increasingly globalizing world.

To sum up, every knowledge is useful, but not every way of gaining is effective. The same story is with a non-formal education. It can be used in various situations, but it still not proper for everyone. It demands going out of comfort zone, but if somebody does it, he can enrich his personality and background. That's why we strongly recommend this unique opportunity to fully experience multicultural world to everybody who has ever wanted to work on himself and improve his assertiveness.

*Bartłomiej Zając
Nicolò Beda Zantomio
Igor Pekija
Jesús Carlos Hernando Pérez
Milan Cák*

Rôzne perspektívy neformálneho vzdelávania

Vzdelávanie potrebuje zmenu. Riešením by mohlo byť práve neformálne vzdelávanie. No nemusí byť pre každého, pretože môže byť ako aj zábava, tak aj výzva. Je založené na dobrej vôli a dobrovoľníctve, takže nikto nie je nútený k aktívnej účasti. Taktiež tu neexistujú žiadne obmedzenia. Všetko je len na vás.

Existuje mnoho významov a definícií pre neformálne vzdelávanie. Asi najlepší spôsob, ako ho opísať, je predstaviť si rodinu. Každá je na tú svoju hrdá. Žijú spolu každý deň, vymieňajú si nápady, zdieľajú skúsenosti. Navzájom sa stále učia niečo nové. Najlepšie je vyrastať spolu. A práve o tomto je neformálne vzdelávanie.

Predstivosť, kreativita, rešpekt, tolerancia, sloboda prejavu a pohľad na veci z rôznych perspektív sú základnými ingredienciami koláča zvaného neformálne vzdelávanie. Koláča, ktorý nám dáva nových priateľov, užitočné zručnosti a úžasné zážitky. Práve toto sa deje na Erasmus+ projektoch, ktoré sú zamerané predovšetkým na medzinárodné výmeny, učenie sa nových jazykov a objavovanie cudzích kultúr. Takéto projekty priťahujú čoraz viac mládeže.

Pre niekoho, kto nikdy nebol na takomto projekte, môžu byť prvé okamihy šokom. Avšak pozitívnym. Pre väčšinu ľudí nie je dennou rutinou nachádzať sa v multikultúrnom prostredí. Práve týmto spôsobom však môže každý zažiť vynikajúce a nezabudnuteľné zážitky. Na Erasmus+ projektoch žijete, trávite čas a bavíte sa spoločne s ľuďmi z rôznych kultúr, ktorí sa často stávajú vašimi priateľmi na celý život. Pre niekoho môže byť účasť na prvom projekte veľkou výzvou. Noví ľudia potrebujú skúsenosti a pomoc od niekoho, kto už tento alternatívny druh vzdelania zažil. Našťastie sa však vždy nájdu ľudia, ktorí sa o svoje skúsenosti radi podelia a pomôžu nováčikom s adaptáciou v tomto úžasnom prostredí.

Prvý projekt je vždy veľká výzva, ale časom človek rozšíri svoju

komfortnú zónu natolko, že sa takýto život preňho stáva samozrejmosťou. Paradoxne v priebehu roka, keď žijete v bežnom živote plnom stresu, tak vám začne chýbať tento druh životného štýlu. Dokonca sa na Erasmus+ projektoch môžeme stať závislí. Sú dobrou prípravou na život a štúdium v zahraničí. Okrem toho tento spôsob života v multikultúrnom prostredí je výborným spôsobom, ako sa naučiť spolupracovať, byť flexibilný a zodpovedný v dlhodobom časovom horizonte, kedy, dúfajme, budeme pracovať v medzinárodnej skupine ľudí. Práve práca v tíme je v súčasnom svete veľmi žiadanou zručnosťou.

Ak to zhrnieme, všetky znalosti sú užitočné, ale nie každý spôsob, ako ich získať je efektívny a účinný. Rovnako je to aj s neformálnym vzdelávaním. Môže byť použité v rôznych situáciách, ale nie vždy sa hodí pre každého. Vyžaduje vystúpiť von zo svojej komfortnej zóny. No práve to pozitívne formuje jeho osobnosť. Preto dôrazne odporúčame, aby každý, kto chce na sebe sústavne pracovať a taktiež si zlepšovať svoje sebavedomie, využil túto jedinečnú príležitosť na spoznanie multikultúrneho sveta.

*Bartłomiej Zając
Nicolò Beda Zantomio
Igor Pekija
Jesús Carlos Hernando Pérez
Milan Cák*

Dobro, bun, dobrze, dobre, bien, bene

How to bring six different countries together? An Erasmus+ project can make this possible. Thirty six participants, six from Poland, Croatia, Italy, Spain, Romania and the Slovak Republic each, have met in Zakopane to learn about languages and journalism in a non-formal way. In this project you can improve your creativity and skills. Non-formal education is a personal experience, in which you learn to be responsible for your own learning process and resource management. As Claudia from Romania puts it: You can acquire knowledge in a non-stressful environment, not worrying if you will be judged; the process of learning comes naturally and in an interactive way, so it's easier to remember and apply knowledge.

The project was started by Marcin Księżopolski and Aleksandra „Ola“ Kruszewska, who were inspired by how fast an Italian can learn Polish. After spending only one week with a foreign exchange student from Italy who had never had experience with Polish and watching him acquire near fluency, Marcin decided to give others the opportunity to share and learn his language and culture in a similar way. „Initially, the project was all about languages, but after getting some input from Ola, we decided to add journalism to the mix,“ says Marcin. Even though Marcin normally does this kind of project himself, this time it was not just a one man journey. Ola and Marcin worked together on logistics and schedule, but also integrated

their own individual ideas into one common final draft, with Marcin concentrating on the language related activities, and Ola on journalism. Even though there were initially difficulties, caused by an unpredicted change from the two originally planned projects, Marcin and Ola managed to integrate it into a single ten day adventure. The stress of the preparations did not promise a good outcome, but as Ola says: „It's all about the people you meet. Everyone is so optimistic, involved, without everyone it does not work. Even though the outcome isn't always as you expect it to be, it's amazing! A perfect experience!“ The success of the project can in part be attributed to the fact that participants took an active role even before the project began, being responsible for organizing workshops, cultural evening and even their own MaLaJo dictionary. However, the pre-project experience was not just a motivating precursor to the exchange. Many of them had reservations before coming. As Serena sums it up: „Honestly, I was a bit scared of leaving my country. I didn't know what could happen during the project, but I learned that I can really do what I want to do and this helped me a lot to break my barriers and conquer my fears.“

The activities offered a chance for everyone to take an active part. As no two were similar, many participants had trouble deciding on a favorite. When we asked Ján from Slovakia about his favorite activity, his answer was simply: „Oh, boy! The one with the balloons. Really funny and afterwards we had a discussion and I really learned a lot.“ For Karla from Croatia and Juan from Spain, the Trust Bridge activity empowered them the most, as it offered an opportunity to literally rely on each other's abilities and strengths. Serena from Italy and Blanka from Poland really enjoyed the speaker competition, in which they had an opportunity to experience not only the wonderful sound of different languages, but also their tongue acrobatics. Even though some of the participants had never encountered journalism related topics before, the experience taught them how to cooperate, and it even changed some future plans. For example, the project inspired Serena to consider giving a chance to journalism in her studies, as a personal result of her experience.

Hearing all this, you might ask yourself: How is this learning? What purpose does it serve? As we talked

with the participants, all of them described the days spent in Zakopane as a special and educational experience that made them gain a different perspective and new knowledge. People from all over the Europe who normally would never meet, forming friendships and close ties through sharing experience. About the newly formed relationships, Serena tells us: „I love my feelings, my memories I have made here, they will certainly stay with me much longer than these few days.“

Regardless of the fact that the actual project is finished, participants still planned to play a little part in each other's lives, despite the distance. As Marcin says: „All of the teams were really working and cooperating. Everyone's involvement was really good. I can't say anything bad about the project. If I could stay young forever, I would just do this to participate in that kind of projects.“ Whether it was dobro, bun, dobrze, dobre, bien or bene, it was definitely a good experience.

*Samuel Bud
Laura Rueda DIEZ
Claudia Mantini
Dajan Plačković
Alexandra Prítková
Štefan Štec*

MaLaJo - POLAND Zakopane 2016

Dobro, bun, dobrze, dobre, bien, bene

Ako priviesť 6 rozličných krajín dohromady? Dá sa to dosiahnuť cez projekt Erasmus +. 36 účastníkov z Poľska, Chorvátska, Talianska, Španielska, Rumunska a Slovenska sa stretlo v Zakopanom, aby sa učili o jazykoch a žurnalizme neformálnym spôsobom. V takomto projekte si môžete vylepšiť kreativitu a schopnosti. Neformálne vzdelávanie je osobná skúsenosť počas ktorej sa naučíte zodpovedať za svoje vlastné vzdelávanie a manažovať svoje zdroje. Ako povedala Claudia z Rumunska: „Môžete získať vedomosti v prostredí bez stresu a nebáť sa, že vás niekto bude súdiť. Učenie prichádza prirodzene a interaktívnym spôsobom, takže je jednoduchšie zapamätať si a využívať vedomosti.“

Tento projekt začali tvoriť Marcin Księżopolski a Aleksandra „Ola“ Kruszewska, ktorých inšpirovalo ako rýchlo sa sa jeden talian dokázal naučiť po poľsky. Len po týždni strávnom s výmenným študentom z Talianska, ktorý nemal žiadne predošlé skúsenosti s poľštinou a pozorovaním ako takmer dosiahol plynulosť, sa Marcin rozhodol dať aj ostatným možnosť zdieľať svoju kultúru a učiť sa jazyk podobným spôsobom. „Spočiatku bol tento projekt výhradne o jazykoch, ale po prehodnotení návrhov od Oly sme sa rozhodli pridať k tomu aj žurnalistiku,“ hovorí Marcin. Napriek tomu, že Marcin zvykne pracovať na tomto type projektu sám, tentokrát to nebola len pánska jazda. Ola a Marcin pracovali spolu na postupoch, harmonogramoch, ale aj na

integrácii ich vlastných nápadov do jedného spoločného konečného celku, pričom Marcin sa sústredil na aktivity spojené s jazykmi a Ola na žurnalistiku. Spočiatku sa objavily ťažkosti, ktoré boli spôsobené neočakávanou zmenou ale Ola a Marcin zvládli spojiť pôvodne dva plánované projekty do desiatich dní dobrodružstva. Štes z priprav nesľuboval dobrý výsledok, ale ako hovorí Ola: „Všetko je to o ľuďoch, ktorých stretnáš. Každý z nás je optimistický a každý sa zapája. Bez toho by to nešlo. Aj keď výsledok nie je vždy taký, ako očakávame je skvelý! Dokonalá skúsenosť.“ Úspech projektu môže byť čiastočne prisudzovaný faktu, že účastníci sa zhostili aktívnej roly ešte predtým, ako projekt začal. Napríklad, povinnosti ako byť zodpovedný za organizovanie workshopov, kultúrnych večerov, ale aj vytvorenie nášho vlastného MaLaJo slovníka. Avšak, predprojektová skúsenosť nebola len motivujúcim predchodcom našej výmeny. Mnoho z nás malo výhrady pred príchodom. Tak ako to zhrnula Serena: „Úprimne, bála som sa opustiť svoju krajinu. Nevedela som, čo sa môže udiť behom projektu, ale naučila som sa, že naozaj dokážem urobiť to, čo chcem. To mi veľmi pomohlo prelomiť moje bariéry a poraziť môj strach.“

Aktivity ponúkali šancu pre všetkých byť aktívnou súčasťou. Žiadna z nich nebola rovnaká a mnoho z účastníkov malo problém pri rozhodovaní, ktorá z nich bola najlepšia. Keď sme sa opýtali na túto otázku Jána zo Slovenska, jeho odpoveď bola jednoduchá: „Ach! Hra s balónmi bola naozaj zábavná. Neskôr sme mali diskusiu a musím povedať, že som sa toho naučil viac než dosť. Pre Karlu z Chorvátska a Juana zo Španielska to bola aktivita s názvom Most dôvery, ktorá nás posilnila najviac a ponúkla nám príležitosť doslovne sa spoľahnúť na schopnosti a sily toho druhého. Serena z Talianska a Blanka z Poľska si najviac užili rečnícku súťaž, v ktorej mali príležitosť zažiť nielen nádherný zvuk odlišných jazykov, ale aj ich „akrobaciú jazyka“. Aj keď niekoľkým zúčastneným sa doposiaľ neskrižili cesty so žurnalistikou a podobnými témami. Skúsenosti ich naučili ako spolupracovať, dokonca aj zmeniť plány do budúcnosti. Napríklad, tento projektov inšpiroval Serenu, aby uvažovala nad štúdiom žurnalistiky.

Možno sa pýtate sami seba: „Je toto vôbec učenie? Aký to má zmysel?“ Počas rozhovoru s účastníkmi

všetci opísali dni v Zakopanom ako špeciálnu a zmysluplnú skúsenosť, vďaka ktorej získali nové perspektívy a vedomosti. Ľudia z celej Európy, ktorí by sa pravdepodobne nikdy inak nestreli vytvorili priateľstvá cez spoločné skúsenosti. O týchto nových vzťahoch nám Serena hovorí: „Milujem tieto pocity a spomienky, ktoré som tu získala. Určite so mnou zostanú omnoho dlhšie ako týchto pár dní.“

Aj keď už samotný projekt skončil, účastníci plánujú ostať aspoň malou súčasťou života ostatných účastníkov aj napriek vzdialenosti. Ako hovorí Marcin: „Všetky tímy sa plne zapájali a spolupracovali. Každého angažovanosť bola naozaj dobrá. Nemôžem o projekte povedať nič zlé. Ak by som mohol ostať navždy mladý, tak by som v tom pokračoval.“ Či už to bolo dobro, bun, dobrze, dobre, bien alebo bene bola to určite výborná skúsenosť!

*Samuel Bud
Laura Rueda DIEZ
Claudia Mantini
Dajan Plačković
Alexandra Prítková
Štefan Štec*

MaLaJo - POLAND Zakopane 2016

MaLaJo, I'm In Love

/MaLaJo workshop song,
written by participants of exchange/

I don't care I didn't know you
Now we're friends and I really like to
Learn new things with all of you
It's MaLaJo, I'm in love

Monday it's potatoes day
Tuesday, Wednesday all the same
Thursday we had funny games
It's MaLaJo, I'm in love.

Marcin wait!
Someone always comes too late
But in the end everything is great

Interviews, cultural nights
Reportages and balloon's fights
Articles and videos
It's MaLaJo, I'm in love

Come on now and you will see
What non formal education means
Everything depends on you
It's MaLaJo, I'm in love

Ola wait!
Italians are late again
Punishments are waiting them

Erasmus plus is always here
To make things more challenging
Connecting our languages
It's MaLaJo, I'm in love

Croatia, Italy and Spain
Romania, Slovakia and Poland's there
Zakopane, I don't care
It's MaLaJo, I'm in love

And You?

What do You think about MaLaJo,
Erasmus+, language learning
and non-formal education?
Do not hesitate and share your opinion
with us on our fanpage!

www.facebook.com/associationECIM/

Erasmus+

www.ecim.pl - www.facebook.com/associationECIM/